

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MICHAŁOWICACH

za rok 2019

zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*
(t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.)

Michałowice, kwiecień 2020

SPIS TREŚCI:

Rozdział I. Zakres działania Ośrodka, zasoby kadrowe oraz realizacja budżetu w 2019 r.	3
1. Zakres działania Ośrodka	3
2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania	4
2.1. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku w 2019 r.	4
2.2. Koszty utrzymania Ośrodka w 2019 r.	8
3. Realizacja budżetu Ośrodka.	9
3.1. Plan finansowy na 2019 rok	9
3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2019 roku	11
3.3. Dochody zrealizowane w 2019 roku	12
Rozdział II. Zadania zrealizowane przez Ośrodek w 2019 roku	16
4. System pomocy społecznej.	16
4.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	17
4.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	18
4.2.1. Praca socjalna	18
4.2.2. Specjalistyczne poradnictwo	19
4.2.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie	20
4.2.4. Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej	20
4.2.5. Inne świadczenia niepieniężne	21
5. System świadczeń dla rodzin.	22
5.1. Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekuna	22
5.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.	24
5.3. Świadczenia wychowawcze (program Rodzina 500+)	26
5.4. Karta Dużej Rodziny	27
5.5. Świadczenia „Dobry start”	27
5.6. Świadczenie „Za życiem”	28
6. Realizacja programów i projektów.	28
6.1. Pomoc udzielana w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	28
6.2. Prowadzenie Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” oraz tworzenie Klubu Senior+ „Zawsze Młodzi” w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020	30
6.3. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Michałowice na lata 2017 – 2019	32
6.4. Realizacja zadań ujętych w Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018-2020	34
6.5. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019	34
6.6. Realizacja projektu konkursowego finansowanego ze środków EFS pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”	36
6.7. Realizacja projektu konkursowego finansowanego ze środków EFS „Nowe Perspektywy II”	
Rozdział III. Inne zadania realizowane przez Ośrodek w 2019 roku	37
7. Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”	37
8. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020	37
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami	38
10. Pozostałe zadania Ośrodka	39
Rozdział IV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej – bilans potrzeb, kierunki działań w 2020 roku	40

Rozdział I. Ośrodek Pomocy Społecznej oraz realizacja budżetu

1. Zakres działalności Ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach (GOPS) realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.), z uwzględnieniem podziału na: zadania własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
- 2) świadczeń wychowawczych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o *pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407);
- 3) świadczeń rodzinnych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o *świadczeniach rodzinnych* (tj.: Dz. U. z 2020, poz. 111);
- 4) świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowania w sprawie dłużników alimentacyjnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 670 z późn. zm.);
- 5) zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o *ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (tj. Dz. U z 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.);
- 6) przyznawania rodzinom wielodzietnym Karty Dużej Rodziny, zgodnie z ustawą z dnia 23 grudnia 2014 r. o *Karcie Dużej Rodziny* (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1390 z późn. zm.);
- 7) udzielania wsparcia kobietom i rodzinom z chorym i/lub niepełnosprawnym dzieckiem na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o *wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”* (tj.: Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.);
- 8) przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218); zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2017-2020*;
- 9) wsparcia rodzin, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.). Uchwałą Nr XVIII/113/2012 z dnia 29 marca 2012 r. Rada Gminy Michałowice wyznaczyła Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach jako podmiot właściwy do realizacji ww. zadania. Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminy Michałowice na lata 2017-2019*;
- 10) świadczenia „Dobry Start”, które są realizowane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w *sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061);
- 11) profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, należących do zadań własnych gminy, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o *wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) oraz przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii* (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.);
- 12) innych zadań – na podstawie uchwał Rady Gminy Michałowice, zawartych umów i porozumień.

2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania

2.1. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku w 2019 roku

W związku z faktem, iż pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach podjęli się, w poł. 2018 r., zadania polegającego na wdrożeniu w życie nowego modelu funkcjonowania Ośrodka, mającego na celu oddzielenie pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych, w styczniu 2019 r. dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Ośrodka. Był to kolejny etap procesu wdrażania zmiany w naszym Ośrodku. Całość przedsięwzięcia była realizowana w ramach projektu pn. „*Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka*”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Program Wiedza Edukacja Rozwój.

Zarządzeniem nr 1/2019 Dyrektora Ośrodka z dnia 2 stycznia 2019 r. wprowadzono w życie nowy Regulamin Organizacyjny jednostki, zgodnie z którym ustalona została następująca struktura organizacyjna:

- Dyrektor,
- Zastępca Dyrektora,
- Sekcja Finansowo-Księgowa,
- Sekcja Organizacyjno-Kadrowa,
- Sekcja Aktywizacji i Integracji, obejmująca Zespoły i Stanowiska:
 - Stanowisko ds. pierwszego kontaktu,
 - Zespół ds. pracy socjalnej i asysty rodziny,
 - Zespół ds. świadczeń pomocy społecznej,
 - Zespół ds. koordynacji usług społecznych
- Sekcja Świadczeń dla Rodzin,
- Punkt Wsparcia Rodziny,
- Klub Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej,
- Centrum Wolontariatu,
- Klub Integracji Społecznej.

Największe zmiany wprowadzono w obrębie Sekcji Aktywizacji i Integracji (dawniej: Sekcja Pomocy Środowiskowej), wyodrębniając trzy zespoły oraz stanowisko ds. pierwszego kontaktu¹.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku w Ośrodku zatrudnionych było (w różnych okresach) ogółem **21 osób**, w wymiarze **20,75 etatu**. Stan zatrudnienia w Ośrodku w ubiegłym roku obrazuje tabela nr 1.

tabela 1. Stan zatrudnienia w Ośrodku na przestrzeni całego 2019 roku

l.p.	stanowisko	ilość osób	wymiar etatu	Uwagi
Kierownictwo				
1.	Dyrektor	1	1	
2.	Zastępca Dyrektora	1	1	
Sekcja Finansowo-Księgowa				
3.	Główny księgowy	1	1	
4.	referent ds. księgowości	1	1	
5.	pomoc administracyjna*	1	½	pracownik zatrudniony w ramach robót publicznych od 1 września 2019 r. do 30 listopada 2019 r., celem wzmocnienia pracy Sekcji w zakresie obsługi księgowej Ośrodka; od 1 do 31 grudnia 2019 r. zatrudniony ze środków własnych jednostki
Sekcja Organizacyjno-Kadrowa				
6.	podinspektor	1	1	pracownik odpowiedzialny za obsługę kadrową Ośrodka oraz realizację spraw organizacyjno-administracyjnych

¹ Opis wprowadzonych zmian organizacyjnych zamieszczono na stronie 38 niniejszego sprawozdania.

7.	archiwistka	1	1	pracownik odpowiedzialny za obsługę składnicy akt jednostki, obsługę kancelaryjną oraz inne zadania o charakterze organizacyjnym
Sekcja Aktywizacji i Integracji				
Stanowisko ds. pierwszego kontaktu				
8.	pracownicy socjalni	–	–	w okresie od września do grudnia pracownicy socjalni realizowali dyżury w ramach stanowiska pierwszego kontaktu, realizując jednocześnie swoje zadania w obrębie Zespołów
9.	pomoc administracyjna*	1	¼	pracownik zatrudniony w ramach robót publicznych w celu wzmocnienia pracy Ośrodka, w okresie 1 lutego do 31 lipca 2019 r. oraz od 1 września do 30 listopada 2019 r., a od 1 go 31 grudnia 2019 r. w ramach środków własnych; jednocześnie wspierając pracę Sekcji Aktywizacji i Integracji oraz Sekcji Finansowo-Księgowej
Zespół ds. pracy socjalnej i asysty rodziny				
10.	starsi pracownicy socjalni	2	2	w tym: 1 pracownik zatrudniony od dnia 1 listopada 2018 r. w ramach projektu „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka (...)”, finansowanego w całości ze środków EFS. (pracownicy Zespołu odpowiedzialni za prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej)
11.	asystenci rodziny	2	1	w tym: 1 pracownik przebywający w 2019 r. na urlopie wychowawczym. (pracownicy Zespołu odpowiedzialni za prowadzenie pracy z rodzinami mającymi trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej)
Zespół ds. świadczeń pomocy społecznej				
12.	starsi pracownicy socjalni	3	3	pracownicy Zespołu odpowiedzialni za prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia prawa do świadczeń pomocy społecznej
Zespół ds. koordynacji usług społecznych				
13.	starszy pracownik socjalny	1	¾	pracownik do 31 października 2019 r. przebywał na urlopie wychowawczym
14.	podinspektor	1	1	pracownik Zespołu zajmowali się koordynacją zadań związanych z realizacją dożywiania, prac społecznie użytecznych, Karty Dużej Rodziny, GKRPA oraz usług opiekuńczych
15.	pomoc administracyjna*	1	¼	pracownik zatrudniony w ramach robót publicznych w celu wzmocnienia pracy Ośrodka, w okresie 1 lutego do 31 lipca 2019 r. oraz od 1 września do 30 listopada 2019 r., a od 1 go 31 grudnia 2019 r. w ramach środków własnych; jednocześnie wspierając pracę Sekcji Aktywizacji i Integracji oraz Sekcji Finansowo-Księgowej
Sekcja Świadczeń dla Rodzin				
16.	inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	1	
17.	podinspektor	2	2	
18.	pomoc administracyjna	2	2	w tym: 1 pracownik zatrudniony w ramach robót publicznych od 1 lutego 2019 r. do 31 lipca 2019 r. 1 pracownik zatrudniony w ramach umowy o pracę od 1 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.
razem:		21	20 ¾	

* ta sama osoba zatrudniona w ramach robót publicznych w celu wzmocnienia pracy Ośrodka, w okresie 1 lutego do 31 lipca 2019 r. oraz od 1 września do 30 listopada 2019 r., a od 1 go 31 grudnia 2019 r. w ramach środków własnych; jednocześnie wspierając pracę Sekcji Aktywizacji i Integracji oraz Sekcji Finansowo-Księgowej

Ponadto Ośrodek zatrudniał (w różnych czasookresach), w oparciu o umowy cywilnoprawne (w tym umowy zlecenia) **41 osób**, w tym:

- 4 specjalistów realizujących zadania w ramach *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019*, w tym 2 biegłych sądowych wydających opinię w przedmiocie uzależnień;
- 7 osób w ramach realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 7 osób realizujących zadania w ramach Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej, współfinansowanego ze środków *Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020* (w tym: koordynator, instruktorzy zajęć i warsztatów);
- 1 osobę do realizacji zadań asystenta rodziny na czas nieobecności pracownika przebywającego na urlopie wychowawczym;
- 2 osoby do obsługi administracyjnej w ramach pracy Sekcji Świadczeń dla Rodzin w okresie od 1 lutego do 30 czerwca 2019 r. (1 osoba) oraz 1 sierpnia do 30 września 2019 r. (1 osoba);
- 1 osoba do serwisu, konserwacji i nadzoru nad systemami informatycznymi, siecią komputerową oraz oprogramowaniem a także przeprowadzenia konfiguracji serwera jednostki;
- 3 specjalistów zatrudnionych w ramach projektu *„Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka”* (specjalista ds. monitoringu skuteczności pracy z zastosowaniem nowych metod i podziału pracy oraz ekspert w zakresie nowych zasad pracy w obrębie nowego modelu pracy Ośrodka, 2 superwizorów);
- 1 osoba do koordynacji pracy Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”;
- 8 specjalistów zatrudnionych w ramach projektu *„Nowe Perspektywy II”* (koordynator projektu, koordynator Klubu Integracji Społecznej, doradca zawodowy, 2 psychologów, coach, psychoterapeuta, pracownik socjalny i jednocześnie specjalista ds. diagnoz);
- 5 specjalistów w ramach Punktu Wsparcia Rodziny.

Rozkład zatrudnienia w Punkcie Wsparcia Rodziny obrazuje tabela nr 2.

tabela 2. Wykaz kadry zatrudnionej w 2019 r. w ramach umów zleceń i umów na realizację zadania – Punkt Wsparcia Rodziny

l.p.	stanowisko/rodzaj zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1	poradnictwo psychologiczne	1	2.01.2019 r. – 31.12.2019 r.
2	poradnictwo prawne	2	2.01.2019 r. – 31.12.2019 r.
3	psychoterapeuta	2	2.01.2019 r. – 31.12.2019 r. 18.11.2019 r. – 31.12.2019 r.
razem:		5	

Ośrodek zatrudniał także **15 osób** do świadczenia usług opiekuńczych dla mieszkańców naszej gminy (zawarto 35 umów zleceń) oraz **4 osoby** do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorujących psychicznie (zawarto 7 umowy zlecenie), razem **19 osób**. Rozkład zatrudnienia w tym zakresie obrazuje tabela nr 3.

tabela 3. Wykaz osób zatrudnionych w 2019 r. w ramach umów-zleceń – usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie

l.p.	stanowisko/rodzaj zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	usługi opiekuńcze (do 44 godzin w miesiącu)	1	02.01.2019 – 30.06.2019
2.	usługi opiekuńcze (do 39 godzin w miesiącu)	1	27.05.2019 – 30.06.2019
3.	usługi opiekuńcze (do 45 godzin w miesiącu)		01.07.2019 – 31.12.2019
4.	usługi opiekuńcze (do 132 godzin w miesiącu)	1	02.01.2019 – 30.06.2019

5.	usługi opiekuńcze (do 136 godzin w miesiącu)		01.07.2019 – 31.12.2019
6.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin w miesiącu)		02.01.2019 – 30.06.2019
7.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin w miesiącu)		01.07.2019 – 31.12.2019
8.	usługi opiekuńcze (do 110 godzin w miesiącu)	1	02.01.2019 – 04.03.2019
9.	usługi opiekuńcze (do 110 godzin w miesiącu)	1	02.01.2019 – 30.06.2019
10.	usługi opiekuńcze (do 115 godzin w miesiącu)		01.07.2019 – 31.12.2019
11.	usługi opiekuńcze (do 44 godzin w miesiącu)	1	02.01.2019 – 30.06.2019
12.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin w miesiącu)		01.07.2019 – 31.12.2019
13.	usługi opiekuńcze (do 60 godzin w miesiącu, aneks- do 45 godzin w miesiącu)		02.01.2019 – 30.06.2019
14.	usługi opiekuńcze (do 50 godzin w miesiącu)	1	01.07.2019 – 31.12.2019
15.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin w miesiącu)		02.01.2019 – 30.06.2019
16.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin w miesiącu)		01.07.2019 – 31.12.2019
17.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin w miesiącu)		04.06.2019 – 09.09.2019
18.	usługi opiekuńcze (do 88 godzin w miesiącu)	1	03.06.2019 – 04.06.2019
19.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin w miesiącu)		25.11.2019 - 31.12.2019
20.	usługi opiekuńcze (do 30 godzin w miesiącu)		20.11.2019 – 31.12.2019
21.	usługi opiekuńcze (do 110 godzin w miesiącu)		02.01.2019 – 30.06.2019
22.	usługi opiekuńcze (do 115 godzin w miesiącu)	1	01.07.2019 – 31.12.2019
23.	usługi opiekuńcze (do 115 godzin w miesiącu)		01.10.2019 – 31.12.2019
24.	usługi opiekuńcze (do 88 godzin w miesiącu)		02.01.2019 – 30.06.2019
25.	usługi opiekuńcze (do 92 godzin w miesiącu)	1	01.07.2019 – 31.12.2019
26.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin miesięcznie)		02.05.2019 – 30.06.2019
27.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin miesięcznie)		01.07.2019 – 31.12.2019
28.	usługi opiekuńcze (do 39 godzin miesięcznie)	1	18.02.2019 – 05.03.2019
29.	usługi opiekuńcze (132 godzin miesięcznie)	1	02.01.2019 – 30.06.2019
30.	usługi opiekuńcze (do 105 godzin miesięcznie)	1	02.01.2019 – 31.05.2019
31.	usługi opiekuńcze (do 92 godzin miesięcznie)		01.07.2019 – 29.07.2019
32.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin miesięcznie)	1	23.01.2019 – 30.06.2019

33.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin miesięcznie)		01.07.2019 – 31.12.2019
34.	usługi opiekuńcze (do 60 godzin miesięcznie)		05.06.2019 – 18.09.2019
35.	usługi opiekuńcze (do 60 godzin miesięcznie)	1	12.11.2019 – 31.12.2019
36.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 40 godzin miesięcznie)	1	02.01.2019 – 30.06.2019
37.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 40 godzin miesięcznie)		01.07.2019 – 31.12.2019
38.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 46 godzin miesięcznie)	1	07.10.2019 – 31.12.2019
39.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 46 godzin miesięcznie)	1	19.08.2019 – 02.09.2019
40.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 30 godzin miesięcznie)		23.08.2019 – 31.08.2019
41.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 30 godzin miesięcznie)	1	02.01.2019 – 30.06.2019
42.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 30 godzin miesięcznie)		01.07.2019 – 31.12.2019
razem opiekuni		19	
razem umowy		42	

Wzmocnienie kadry Ośrodka o ww. specjalistów, spowodowane było m.in. koniecznością zapewnienia odpowiedniej jakości realizowanych zadań oraz prawidłowym zabezpieczeniem przedsięwzięć, wynikających w szczególności z:

- realizacji zadania związanego z prowadzeniem na terenie gminy Michałowice Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej, współfinansowanego ze środków w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2014-2020;
- realizacji przez Ośrodek projektu pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, związanego ze wdrażaniem w naszej jednostce zmiany polegającej na rozdzieleniu pracy socjalnej od postępowania administracyjnego oraz świadczenia usług społecznych,
- realizacji projektu pn. „Nowe Perspektywy II”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa beneficjentów systemu pomocy społecznej,
- realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018 – 2020 oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Michałowice na lata 2017 – 2019, w tym działalności Punktu Wsparcia Rodziny (rozszerzenie oferty wsparcia świadczonego przez specjalistów w nim zatrudnionych) oraz zatrudnienia asystenta rodziny,
- konieczności zapewnienia rosnącego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie dla mieszkańców gminy, którzy wymagają tej formy pomocy.

Doskonalenie zawodowe, rozwój umiejętności i kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, stosownie do zgłaszanych przez siebie potrzeb, podnosili w 2019 r. swoje kwalifikacje poprzez udział w **ok. 24 różnych szkoleniach**, m.in. z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, partnerskiej współpracy międzyinstytucjonalnej, interwencji kryzysowej w pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej, postępowania administracyjnego w sprawach przyznawania prawa do świadczeń z pomocy społecznej,

zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, a także z prawa pracy, obsługi platformy BIP, efektywnego wykorzystywania oprogramowania firmy Sygnity, polityki rachunkowości i innych. Zorganizowano również szkolenie z pierwszej pomocy przedmedycznej i resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Część z tych szkoleń była realizowana w ramach projektu pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, na ogólną kwotę 14 314 zł. Szczegółowy wykaz szkoleń przedstawia tabela nr 4 (szkolenia w ramach projektu zaznaczone kolorem niebieskim).

tabela 4. Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Ośrodka w 2019 r.

l.p.	tytuł szkolenia	ilość osób	koszt ogólny
1	Świadczenia rodzinne i wychowawcze 500 PLUS – aktualne problemy	4	1 676 zł
2	Centrum Usług Społecznych – zmiany w ustawie o pomocy społecznej	1	429 zł
3	Świadczenia wychowawcze 500 PLUS - nowelizacja	5	2 045 zł
4	Świadczenia rodzinne i wychowawcze 500 PLUS – aktualne problemy	3	1 257 zł
5	Prawo pracy w 2019 r. – zmiany od 4 maja 2019 r.	1	350 zł
6	Zasady i sposoby prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla projektów finansowanych ze środków UE	1	460 zł
7	Polityka rachunkowości w jednostkach samorządu terytorialnego po zmianie przepisów	1	390 zł
8	Skuteczna działalność pomocowa – praktyka działania, komisji rozwiązywania problemów społecznych, Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	2	1 500 zł
9	Szkolenie z obsługi systemu BIP	2	bezpłatne
10	Zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży – zapobieganie reagowanie	2	bezpłatne
11	Interwencja kryzysowa w pracy z osobami doświadczającymi przemocy	1	bezpłatne
12	Pierwsza pomoc przedmedyczna i resuscytacja krążeniowo-oddechowa	3 + 8 (umowa zlecenie)	1 250 zł
13	Partnerska współpraca międzyinstytucjonalna	2	bezpłatne
14	Rozpoznaj i działaj. Sytuacje zagrożenia zdrowia i życia	4 + 7 (umowa zlecenie)	1 020 zł
15	Zachowania ryzykowne dorosłych, wychowawców, kapłanów. Jak księża mogą mówić o przemocy do parafian	1	bezpłatne
16	Aktywnie przeciw przemocy	1	bezpłatne
17	Postępowanie w sprawach pomocy społecznej	2	780 zł
17	Efektywne wykorzystanie oprogramowania firmy Sygnity w pomocy społecznej	1	bezpłatne
18	I. Rozstanie rodziców a ich obowiązki wobec dzieci. Prawa dziecka w konflikcie rodziców – zagadnienia proceduralne II. Rozpoznawanie symptomów doznawania przemocy u dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka.	1	bezpłatne
19	Wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych w OPS, dotyczące założeń modelu rozdzielania pracy socjalnej od postępowania administracyjnego w sprawie przyznania świadczeń pomocy społecznej – 25 lutego 2019 r.	10 + 1 (umowa zlecenie)	2 500 zł
20	Model rozdzielania pracy socjalnej i postępowania administracyjnego – wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych – 12 kwietnia 2019 r.	10 + 1 (umowa zlecenie)	2 500 zł
21	Warsztaty dla uczestników projektu na temat celów, wartości i zasad realizowanych w jednostce i porównanie ich z przyjętymi w nowym modelu funkcjonowania OPS -	8 + 1 (umowa zlecenie)	2 500 zł
22	Szkolenie dla pracowników zespołu ds. świadczeń pomoc społecznej – 29 listopada 2019 r.	3	2 214 zł
23	Pogłębione formy pracy socjalnej dla osób w trudnej sytuacji na rynku pracy – 2 grudnia 2019 r.	3	2 300 zł
24	Profesjonalna obsługa klienta – 3 grudnia 2019 r.	2	2 300 zł
razem:		29 (w tym 9 umowa zlecenie)	25 489 zł (w tym EFS: 14 314 zł)

* szkoleniami objęto ogółem 16 osób, a jeden pracownik mógł brać udział w kilku szkoleniach

Pracownicy Sekcji Aktywizacji i Integracji (tj. pracownicy socjalni i asystenci rodzin) uczestniczyli ponadto w 2019 r. w superwizji grupowej, prowadzonej w cyklu comiesięcznych spotkań (ok. 48 godzin, w tym 40 godz. w ramach projektu „*Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka*”).

Ze superwizji procesu wdrażania zmian organizacyjnych, prowadzonej w cyklu comiesięcznych spotkań (24 godz.), skorzystała również kadra kierownicza, tj. Dyrektor i Zastępca Dyrektora. Jej celem było wzmocnienie zarządzających we wdrażaniu procesu zmian, obejmujących zarówno strukturę organizacyjną jednostki, jak również sposób pracy pracowników socjalnych.

Ponadto pracownicy Ośrodka – uczestnicy projektu „*Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach*” (12 osób) wzięli udział w dniach 25 i 26 czerwca 2019 r. w wizycie studyjnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Goleniowie, który od kilku lat pracuje w formule oddzielenia pracy socjalnej od postępowania administracyjnego oraz świadczenia usług społecznych.

2.2. Koszty utrzymania Ośrodka w 2019 r.

W 2019 roku Gmina Michałowice na zadanie własne o charakterze obowiązkowym, jakim jest „(...) *utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników*” (art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej), zabezpieczyła w budżecie Ośrodka kwotę **1 128 998,98 zł**.

Wykonanie za 2019 rok, w zakresie kosztów utrzymania jednostki, wyniosło **1 092 827,53 zł**, co stanowiło **6,35%** ogólnej kwoty, jaką wydatkował Ośrodek na realizację zadań własnych Gminy oraz zadań zleconych z budżetu państwa, tj. kwoty **17 199 860,69 zł**, w ramach realizacji planu finansowego w działach 851, 852 i 855.

Dotacja z budżetu państwa stanowiła kwotę **82 604 zł**, tj. **7,56%** ogólnych kosztów utrzymania jednostki, którą przeznaczono, zgodnie z treścią porozumień zawartych z Wojewodą Małopolskim na:

- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu państwa (art. 17 ust. 1 pkt 3, 4, 14, 19, 20, art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) – 68 244 zł,
- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu dodatek 250 zł – 14 360 zł.

Ze środków własnych gminy Michałowice pokryto m.in.:

- wynagrodzenia osobowe i pochodne – 854 877,85 zł;
- wynagrodzenia bezosobowe – 26 446,67 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 48 421,36 zł;
- zakup energii i żywności – 5 083,38 zł;
- zakup usług zdrowotnych – 1 538,90 zł
- zakup usług pozostałych (usługi pocztowe, naprawy sprzętu, itp.) – 25 235,87 zł;
- zakup usług telefonii stacjonarnej, komórkowej, Internet – 4 483,97 zł;
- ryczałty samochodowe i podróże służbowe krajowe – 14 781,18 zł;
- różne opłaty i składki – 131,60 zł,
- szkolenia pracowników – 6 870,04 zł;
- odsetki od dotacji – 195,57 zł;
- odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat – 30 zł;
- odpis na ZFŚS – 22 127,14 zł

Wzrost kosztów utrzymania Ośrodka, w stosunku do lat poprzednich, wynika z faktu realizacji dwóch ogromnych zadań, tj. programu „*Rodzina 500 plus*” (po jego rozszerzeniu na wszystkie dzieci bez badania dochodu rodziny) oraz programu „*Dobry Start*”, dwóch projektów konkursowych, finansowanych ze środków EFS, a także pozyskania środków na prowadzenie Klubu Senior+ „*Przestrzeń Seniora*” w Maślomiącej (moduł II) oraz remont pomieszczeń świetlicy w Młodziejowicach, z przeznaczeniem na uruchomienie w 2020 r. Klubu Senior+ „*Zawsze Młodzi*” (moduł I).

3. Realizacja budżetu Ośrodka

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku finansowana była ze środków:

- a) budżetu Gminy Michałowice,
- b) budżetu państwa (dotacje celowe),
- c) dotacji z budżetu Starosty Krakowskiego,
- d) na realizację projektów, finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (dotacja rozwojowa)

3.1. Plan finansowy na 2019 rok

Budżet Gminy Michałowice na 2019 rok został przyjęty Uchwałą nr V/36/2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie budżetu Gminy Michałowice na rok 2019.

W 2019 roku Ośrodek dysponował budżetem w łącznej wysokości **17 391 477,45 zł** (plan po zmianach – działy 851, 852, 855).

Na realizację zadań własnych, finansowanych w całości ze środków budżetu Gminy Michałowice, Ośrodek w dysponował następującymi środkami:

tabela 5. Plan finansowy na 2019 r. na realizację zadań własnych, finansowanych w całości z budżetu Gminy Michałowice

Dział 851 – Ochrona zdrowia	
– rozdz. 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi	64 500,00 zł
Dział 852 – Pomoc społeczna	
– rozdz. 85202 – domy pomocy społecznej	327 700,00 zł
– rozdz. 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	47 000,00 zł
– rozdz. 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki celowe)	61 111,78 zł
– rozdz. 85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	178 796,00 zł
– rozdz. 85295 – pozostała działalność (świadczenia społeczne – noclegownie, schroniska)	9 700,00 zł
– rozdz. 85295 – Centrum Wolontariatu	22 180,00 zł
Dział 855 – Rodzina	
– rozdz. 85508 – współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	14 200,00 zł
– rozdz. 85510 – współfinansowanie pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej	40 000,00 zł
razem	765 187,78 zł

Na realizację zadań własnych gminy, dofinansowanych ze środków budżetu państwa, Ośrodek dysponował następującymi środkami:

tabela 6. Plan finansowy na 2019 r. na realizację zadań własnych, dofinansowanych ze środków budżetu państwa

Dział 852 – Pomoc społeczna		
	ogółem	w tym środki gminy
– rozdz. 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne (od zasiłku stałego)	11 888,91 zł	0,00 zł
– rozdz. 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe)	80 946,15 zł	491,22 zł
– rozdz. 85216 – zasiłki stałe	138 764,72 zł	0,00 zł
– rozdz. 85219 – ośrodek pomocy społecznej	1 128 998,98 zł	1 046 394,98 zł

– rozdz. 85230 – pomoc państwa w zakresie dożywiania	193 855,96 zł	47 741,00 zł
– rozdz. 85295 – pozostała działalność (kluby senior+)	222 154,40 zł	100 039,71 zł
Dział 855 – Rodzina		
– rozdz. 85504 – wspieranie rodziny (w tym asystent rodziny)	94 200,00 zł	94 200,00 zł
razem	1 870 809,12 zł	1 288 866,91 zł

Na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, finansowanych **w całości ze środków budżetu państwa** Ośrodek dysponował następującymi środkami:

tabela 7. Plan finansowy na 2019 r. na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, finansowanych ze środków budżetu państwa

Dział 851 – Ochrona zdrowia		
– rozdz. 85195 – pozostała działalność (świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni)		720,00 zł
Dział 852 – Pomoc społeczna		
– rozdz. 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne (świadczenia rodz.) za 2018 r.		5 455,00 zł
– rozdz. 85228 – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psych.		23 941,40 zł
Dział 855 – Rodzina		
– rozdz. 85501 – świadczenia wychowawcze		11 386 686,30 zł
– rozdz. 85502 – świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny		2 378 821,01 zł
– rozdz. 85503 – Karta Dużej Rodziny		885,35 zł
– rozdz. 85504 – wspieranie rodziny (program „Dobry start”)		532 390,00 zł
– rozdz. 85510 – składki na ubezpieczenie zdrowotne – świad. pielęgn., specjalny zasiłek opiekuńczy		14 500,49 zł
razem		14 343 399,55 zł

Ośrodek w Michałowicach, na mocy następujących umów i porozumień dysponował ogólną kwotą **108 472,75 zł**, w tym na mocy:

- 1) Porozumienia nr FSŁ.612.Por.4.2019 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartego przez Gminę Michałowice ze Starostą Krakowskim, dysponował kwotą **5 060 zł**,
- 2) Umowy o dofinansowanie projektu pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”, w ramach Działania 2.5 „Skuteczna pomoc społeczna” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 – **145 336 zł**,
- 3) Umowy nr RPMP.09.01.01-12-0063/18-00 z dnia 14 września 2018 r. o dofinansowanie projektu pn. „Nowe Perspektywy II”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR – **256 685 zł**,
- 4) Umowy nr 2/PS.II/2019 z dnia 18 marca 2019 r. zawartej z Województwem Małopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na rzecz Gminy Michałowice z przeznaczeniem na wsparcie zadania własnego z zakresu pomocy społecznej, w związku z urodzeniem pierwszego dziecka w Województwie Małopolskim – **5 000 zł**.
- 5) Umów nr FSŁ.611.1.2019 i nr FSŁ.611.8.2018 z dnia 31 stycznia 2019 r. oraz nr FSŁ.611.26.2019 z dnia 27 sierpnia 2019 r. o zorganizowaniu robót publicznych, zawartych przez Ośrodek z Starostą Krakowskim – dysponował kwotą **36 992,95 zł** (refundacja zatrudnienia 2 pracowników), przy czym ta kwota została już uwzględniona w rozdz. 85219 – ośrodek pomocy społecznej.

3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2019 roku

Środki finansowe ujęte w planie finansowym, zarówno na realizację zadań zleconych, jak i własnych zabezpieczyły potrzeby przewidywane do realizacji w 2019 roku.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. budżet Ośrodka został wykonany w **98,89%**. Wydatkowano łącznie kwotę **17 199 860,69 zł**, w tym:

- środki własne: **1 972 246,04 zł** (87,13% wykonania założonego budżetu ze środków własnych),
- środki z dotacji budżetu Wojewody Małopolskiego: **15 227 614,65 zł** (99,37% planu dotacji),
- środki z dotacji rozwojowej w związku z realizacją projektu pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach” w ramach Działania 2.5 „Skuteczna pomoc społeczna” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 – **143 976,42 zł** (99,06% planu),
- środki z dotacji rozwojowej w związku z realizacją projektu pn. „Nowe Perspektywy II”, w ramach Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR – **170 975,78 zł** (66,61% planu),
- środki z dofinansowania realizowanego przez Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego: **36 864,34 zł**.

Wydatki uwzględniające podział na zadania własne i zlecone oraz podział na główne zadania został przedstawiony w poniższej tabeli.

tabela 8. Wydatki w układzie zadaniowym w 2019 r.

rozdział	wyszczególnienie	plan	kwota wydatkowana	% realizacji planu
ZADANIA WŁASNE				
Dział 851 – Ochrona zdrowia				
85154	zwalczanie alkoholizmu	64 500,00 zł	41 149,99 zł	63,80
Dział 852 – Pomoc społeczna				
85202	domy pomocy społecznej	327 700,00 zł	327 658,08 zł	99,99
85205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	47 000,00 zł	42 939,94 zł	91,36
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające z. stały <i>w tym dotacja</i>	17 343,91 zł <i>11 888,91 zł</i>	15 343,37 zł <i>10 879,24 zł</i>	88,47 <i>91,51</i>
85214	zasiłki i pomoc w naturze (z. celowe, z. okresowe) <i>w tym dotacja</i>	142 057,93 zł <i>80 454,93 zł</i>	142 057,93 zł <i>80 454,93 zł</i>	100 <i>100</i>
85216	zasiłki stałe <i>w tym dotacja</i>	138 764,72 zł <i>138 764,72 zł</i>	138 764,72 zł <i>138 764,72 zł</i>	100 <i>100</i>
85219	ośrodek pomocy społecznej <i>w tym dotacja</i>	1 128 998,98 zł <i>82 604,00 zł</i>	1 092 827,53 zł <i>82 604,00 zł</i>	96,80 <i>100,00</i>
85228	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	178 796,00 zł	177 781,97 zł	99,43
85230	pomoc w zakresie dożywiania <i>w tym dotacja</i>	193 855,50 zł <i>146 114,96 zł</i>	191 258,50 zł <i>143 633,20 zł</i>	98,66 <i>98,30</i>
85295	pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	5 060,00 zł	4 444,00 zł	87,83
85295	pozostała działalność – kluby seniora <i>w tym dotacja</i>	222 154,40 zł <i>122 934,40 zł</i>	205 060,56 zł <i>122 114,69 zł</i>	92,30 <i>99,30</i>
85295	pozostała działalność – noclegownie, schroniska	9 700,00 zł	9 511,00 zł	98,05
85295	ośrodek pomocy społecznej – projekt „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”	145 336,00 zł	143 976,42 zł	99,06
85295	projekt „Nowe Perspektywy II”	256 685,00 zł	170 975,78 zł	66,61
85295	Centrum Wolontariatu	22 180,00 zł	21 024,82 zł	99,26

85295	pierwszy Małopolanin	5 000,00 zł	5 000,00 zł	100
Dział 855 – Rodzina				
85504	wspieranie rodziny, <i>w tym: dotacja</i>	94 200,00 zł <i>0,00 zł</i>	85 653,94 zł <i>0,00 zł</i>	90,30 <i>0,00</i>
85508	współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	14 200,00 zł	10 909,53 zł	76,83
85510	współfinansowanie pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej	40 000,00 zł	39 310,94 zł	98,28
ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ				
85195	pozostała działalność (świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni)	720,00 zł	720,00 zł	100,00
85228	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie	23 941,40 zł	23 871,60 zł	99,71
85501	świadczenia wychowawcze	11 386 686,30 zł	11 386 681,61 zł	100,00
85502	świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	2 378 821,01 zł	2 377 525,86 zł	99,95
85503	Karta Dużej Rodziny	885,35 zł	812,11 zł	91,73
85504	wspieranie rodziny (program „Dobry start”)	532 390,00 zł	530 100,00 zł	99,57
85513	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	14 500,49 zł	14 500,49 zł	100,00
ogółem:		17 391 477,45 zł	17 199 860,69 zł	98,89

3.3. Dochody zrealizowane w 2019 roku

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował dochody w obrębie następujących zadań, ujętych w poniższej tabeli:

tabela 9. Dochody zrealizowane przez Ośrodek w 2019 r.

l.p.	zadanie	kwota dochodu
1.	zwrot kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, ponoszonych zastępczo przez Gminę Michałowice	0,00 zł
2.	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (5%)	28 001,98 zł
3.	zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń – ogółem:	42 141,37 zł
a	<i>w tym do budżetu państwa</i>	<i>34 964,91 zł</i>
b	<i>w tym do budżetu gminy</i>	<i>7 194,46 zł</i>
4.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń (św. rodzinne i wychowawcze)	8 001,17 zł
5.	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	1 543,92 zł
6.	zwrot do budżetu gminy nienależnie pobranych świadczeń	46,56 zł
7.	odsetki od środków na rachunkach bankowych	919,93 zł
8.	wpływy z różnych opłat (5% obsługi KDR)	3,31 zł
9.	inne dochody	0,00 zł
ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8+9):		80 658,24 zł
w tym do budżetu gminy (2+3b+5+6+7+8+9):		37 780,16 zł

Realizacja dochodów w 2019 roku zamknęła się kwotą **80 658,24 zł**, z czego do budżetu państwa przekazano kwotę **42 948,14 zł**, a do budżetu gminy **37 710,10 zł**

Analiza tabeli nr 10, dotyczącej realizacji dochodów na przestrzeni lat 2015-2019, wskazuje wzrost wartości dochodów, zarówno w kwocie ogółem, jak i tych odprowadzanych do budżetu Gminy Michałowice – o **73,90%** w 2019 r. w stosunku do 2015.

tabela 10. Dochody zrealizowane przez Ośrodek w latach 2015 – 2019

l.p.	zadanie	kwota dochodu				
		2015	2016	2017	2018	2019
1.	zwrot kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, ponoszonych zastępczo przez Gminę Michałowice	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
2.	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze	6 281,74 zł	7 884,08 zł	18 774,48 zł	20 912,50 zł	28 001,98 zł
3.	zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń – ogółem:	45 262,36 zł	35 571,49 zł	59 586,95 zł	54 595,74 zł	42 141,37 zł
a	w tym do budżetu państwa	30 721,20 zł	26 970,52 zł	43 305,56 zł	42 105,10 zł	34 946,91 zł
b	w tym do budżetu gminy	14 541,16 zł	8 600,97 zł	16 281,39 zł	12 490,64 zł	7 194,46 zł
4.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń (św. rodzinne i od 2016 r. św. wychowawcze)	304,00 zł	5 269,09 zł	18 740,90 zł	6 196,39 zł	8 001,17 zł
5.	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	0,00 zł	822,07 zł	1 302,40 zł	445,94 zł	1 543,92 zł
6.	zwrot do budżetu gminy nienależnie pobranych świadczeń	0,00 zł	2 435,83 zł	230,10 zł	0,00 zł	46,56 zł
8.	odsetki od środków na rachunkach bankowych	358,55 zł	595,80 zł	303,66 zł	369,26 zł	919,93 zł
9.	wpływy z różnych opłat (5% obsługi KDR)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1,87 zł	3,31 zł
10.	inne dochody	17,60 zł	298,38 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8):		52 814,65 zł	52 814,65 zł	98 938,49 zł	82 638,45 zł	80 658,24 zł
w tym do budżetu gminy:		19 744,64 zł	21 199,05 zł	36 892,03 zł	34 336,96 zł	37 710,16 zł

Tabela nr 11 obrazuje zbiorcze zestawienie wydatków poniesionych w ubiegłym roku, z wyszczególnieniem poszczególnych rozdziałów, zadań własnych, finansowanych w całości z budżetu gminy, zadań własnych dofinansowanych oraz zadań zleconych, a także podania procentowego wykonania.

tabela 11. Informacja dot. wykonania planu finansowego Ośrodka za 2019 rok

rozdział	nazwa	plan budżetu po zmianach	realizacja planu finansowego Ośrodka					
			zadania własne	zadania własne – dofinansowanie	zadanie zlecone /powierzone	inne	razem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dział 851 – Ochrona zdrowia								
85195	pozostała działalność (świadc. inni niż ubezpieczeni)	720,00	—	—	720	—	720,00	100,00
85154	zwalczanie alkoholizmu	64 500,00	41 149,99	—	—	—	41 149,99 zł	63,80
Dział 852 – Pomoc społeczna								
85202	domy pomocy społecznej	327 700,00	327 658,08	—	—	—	327 658,08	99,99
55205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	47 000,00	42 939,94	—	—	—	42 939,94	91,36
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne	17 343,91	—	10 879,24	4 464,13	—	15 343,37	88,47
85214	zasiłki i pomoc w naturze	142 057,93	61 111,78	80 946,15	—	—	142 057,93	100,00
85216	zasiłki stałe	138 764,72	—	138 764,72	—	—	138 764,72	100,00
85219	ośrodek pomocy społecznej	1 128 998,98	—	1 092 827,53	—	—	1 092 827,53	96,80
85228	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	202 737,40	177 781,97	—	23 871,60	—	201 653,57	99,47
85230	pomoc w zakresie dożywiania	193 855,96	—	191 258,50	—	—	191 258,50	98,66
85295	pozostała działalność (kluby senior+)	222 154,40	—	205 060,56	—	—	205 060,56	92,30
85295	pozostała działalność (schroniska, noclegownie)	9 700,00	9 511,00	—	—	—	9 511,00	98,05
85295	pozostała działalność (prace społecznie użyteczne)	5 060,00	—	—	—	4 444,00	4 444,00	87,83
85295	pozostała działalność (pierwszy Małopolanin)	5 000,00	—	—	—	5 000,00	5 000,00	100,00
85295	Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”	22 180,00	21 024,82	—	—	—	21 024,82	99,26
85295	projekt „Poza Schematem – zmiana modelu (...)”	145 336,00	—	143 976,42	—	—	143 976,42	99,06
85295	projekt „Nowe Perspektywy II”	256 685,00	—	170 975,78	—	—	170 975,78	66,61

Dział 855 – Rodzina

85501	świadczenia wychowawcze	11 386 686,30	—	—	11 386 681,61	—	11 386 681,61	100,00
85502	świadczenia rodzinne, świad. z funduszu alimentacyjnego	2 378 821,01	—	—	2 377 525,86	—	2 377 525,86	99,95
85503	Karta Dużej Rodziny	885,35	—	—	812,11	—	812,11	91,73
85504	wspieranie rodziny	626 590,00	85 653,94	—	530 100,00	—	615 753,94	98,27
85508	współfinansowanie. pobytu dziecka w pieczy zastępczej	14 200,00	10 909,53	—	—	—	10 909,53	76,83
85510	współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiek.-wych.	40 000,00	39 310,94	—	—	—	39 310,94	98,28
85513	składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	14 500,49	—	—	14 500,49	—	14 500,49	100,00
razem:		17 391 477,45	817 051,99	2 034 688,90	14 338 675,80	9 444,00	17 199 860,69	98,89

Rozdział II. Zadania zrealizowane przez Ośrodek w 2019 roku

4. System pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku objął wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania, w tym pracą socjalną) **207 rodzin**, w których żyło **539 osób**, przy czym z pomocy finansowej i rzeczowej skorzystały **148 rodzin**, w których żyło **387 osób**. Gminę Michałowice, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., zamieszkiwało **10 489 osób**. Tym samym należy stwierdzić, iż **5,14%** ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą (a 3,69% ogółu mieszkańców w przypadku rodzin korzystających tylko ze wsparcia finansowego i rzeczowego).

Beneficjentami pomocy społecznej były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Poniższa tabela (nr 12) obrazuje liczbę osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2019. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż na przestrzeni przedostatnich trzech lat obserwowano tendencję malejącą w zakresie liczby rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka w Michałowicach – o **83 rodziny**, tj. o **31,57%** w 2018 roku w stosunku do roku 2016. Na ten stan rzeczy wpływ ma m.in. realizacja programu „Rodzina 500 plus”, z którego skorzystały w ubiegłym roku **1 063 rodziny** mieszkające na terenie gminy Michałowice. Jednocześnie w roku 2019 zaobserwowano wzrost liczby rodzin (w tym osób w rodzinach) o **24 rodziny**; jest to związane ze wzrostem liczby osób starszych objętych wsparciem Ośrodka oraz zmianą modelu funkcjonowania jednostki.

tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014 – 2019

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba rodzin	281	233	266	220	183	207
liczba osób w rodzinach	621	709	706	546	460	539
w tym:						
liczba rodzin (same świadczenia)	186	163	153	141	134	148

W 2019 r., w ramach systemu pomocy społecznej, wydano **528 decyzji administracyjnych**, kończących postępowania w sprawach dotyczących różnego rodzaju świadczeń, do których stosuje się przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej procedurę. Świadczenia przyznawane są w formie pieniężnej lub niepieniężnej, na wniosek samej osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub innej osoby, za jej zgodą, w tym:

- 65 decyzji przyznających zasiłki okresowe, 10 decyzji zmieniających i 3 uchylające;
- 10 decyzji przyznających prawo do zasiłku stałego, 1 decyzja zmieniająca oraz 1 uchylająca;
- 38 decyzji przyznających świadczenie z pomocy społecznej w postaci usług opiekuńczych, 10 decyzji zmieniających, 4 uchylające prawo oraz 1 umarzająca postępowanie;
- 150 decyzji przyznających zasiłki celowe (56) oraz specjalne zasiłki celowe (94), 1 decyzja odmawiająca prawa do zasiłku celowego;
- 136 decyzji przyznających prawo do zasiłków celowych na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, 1 decyzja omawiająca prawa do zasiłku celowego ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego i 4 decyzje uchylające;
- 72 decyzje przyznające pomoc w postaci gorącego posiłku w szkołach, w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz 1 uchylająca ww. prawo;
- 8 decyzji przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, 1 decyzja uchylająca to prawo,
- 2 decyzje w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej,

- 5 decyzji o ustaleniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, 3 decyzje w sprawie zmiany odpłatności za pobyt;
- 1 decyzja przyznająca prawo do schronienia.

Od wydanych decyzji odmownych nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie. Gmina Michałowice weszła w jeden spór kompetencyjny w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej; spór został rozstrzygnięty na niekorzyść naszej gminy.

Pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili **423** wywiady środowiskowe (w tym: **70** wywiadów pełnych, **303** wywiady aktualizacyjne), w tym **289** w sposób elektroniczny za pomocą terminali mobilnych.

W 2019 roku średnio na jednego pracownika przypadało ok. 141 wywiadów rocznie, a każdy z pracowników miał pod swoją opieką ok. 49 środowisk (gospodarstw domowych), z którymi spotykał się wielokrotnie w celu świadczenia pomocy i wsparcia w zakresie rozwiązywania ich problemów.

Pomoc społeczna kierowana jest do osób lub rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej w 2019 r. były długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Kryterium dochodowe, uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **701 zł**,
- dla osoby w rodzinie – **528 zł**,
- kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – **308 zł**.

4.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach w 2019 r. należały:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy
- zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy.

W ramach realizacji zadań zawartych w art. 17 i art. 18 ustawy o *pomocy społecznej*, przyznano prawo do następujących świadczeń:

- **zasiłki stałe**

Zasiłek stały jest świadczeniem obowiązkowym, przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym, spełniającym jednocześnie kryterium dochodowe. Jego maksymalna wysokość wynosi **645 zł**.

W 2019 roku Ośrodek, w ramach posiadanego planu w wysokości 138 764,12 zł, przyznał i wypłacił świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego **24 osobom** posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym (w tym: 21 osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 1 osobie ze stopniem znacznym oraz 2 osobom z tytułu wieku), na łączną kwotę **138 764,72 zł**. Zakładany plan wykonano na poziomie **100%**.

- **zasiłki okresowe**

Zasiłek okresowy to świadczenie o charakterze obowiązkowym, przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

W roku ubiegłym świadczeniami w postaci zasiłków okresowych objętych było **49 rodzin**, w których żyło **99 osób**. Wydatkowano kwotę ogółem **80 946 zł**, z czego dotacja z budżetu państwa stanowiła 80 455 zł. Zrealizowano plan finansowy z przeznaczeniem na to zadanie w **100%**. Zasiłki okresowe przyznawane były w szczególności z powodu bezrobocia (14 rodzin na kwotę 34 726 zł), długotrwałej choroby (11 rodzin na kwotę 23 323 zł) oraz niepełnosprawności (16 rodzin na kwotę 4 915 zł), inne (12 rodzin na kwotę 17 982 zł). Średnia kwota świadczenia 137,66 zł miesięcznie.

- **zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe**

Zasiłek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby i rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy jest bezwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium dochodowe.

Pomoc w formie zasiłków celowych (w tym specjalnych zasiłków celowych) była przyznawana w 2018 r. głównie z przeznaczeniem na zakup lekarstw, odzieży, opału, żywności, opłaty za media, zwrot kosztów leczenia oraz dofinansowanie do zielonych szkół i wycieczek szkolnych dla dzieci z rodzin objętych pomocą i wsparciem Ośrodka.

W 2019 roku tą formą pomocy objęto **207 rodzin**, w których żyło **345 osób**. Wydatkowano kwotę **61 111,78 zł**, przy czym na specjalne zasiłki celowe kwotę **54 967 zł** (67 rodzin, 163 osoby).

4.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń niepieniężnych zalicza się m.in.:

- pracę socjalną,
- poradnictwo specjalistyczne,
- usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- kierowanie do domów pomocy społecznej oraz opłacanie zastępczo kosztów pobytu,
- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

W 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował:

4.2.1. Praca socjalna

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, liczba pracowników socjalnych winna być proporcjonalna do liczby ludności gminy, „w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jednej pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W 2019 r. wskaźnik ten był realizowany, gdyż Ośrodek zatrudnił **6 pracowników socjalnych** (liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2019 r.: 10 489 osób), w tym 1 pracownika zatrudnionego w ramach projektu „Poza Schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”, finansowanego w całości ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Jednym z podstawowych zadań pracownika socjalnego jest wykonywanie pracy socjalnej, która stanowi obowiązkowe zadanie gminy (art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej). Praca socjalna jest metodyczną działalnością ułatwiającą jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2019 roku wsparciem i pomocą w postaci pracy socjalnej, realizowanej zgodnie z nowym modelem funkcjonowania Ośrodka, zostało objętych **38 rodzin**, w których żyło **143 osób**. Pracę z ww. rodzinami prowadziło 2 pracowników socjalnych w ramach Zespołu ds. pracy socjalnej i asysty rodzinnej, na podstawie skierowań do tej formy wsparcia przez pracowników socjalnych prowadzących postępowanie administracyjne lub zgłoszeń samych osób/rodzin. Praca socjalna miała na celu wzmocnienie osoby/rodziny w poradzeniu sobie z trudną sytuacją osobistą, poprzez wsparcie w uruchomieniu jej indywidualnych możliwości i zasobów. Ponadto praca socjalna była świadczona m.in. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu wniosków, informowanie o uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności), poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego. Opracowano **38 diagnoz** sytuacji osób/rodzin objętych pracą socjalną oraz **38 planów pomocy**. Najczęstszymi obszarami, nad którymi pracownicy socjalni pracowali z rodzinami były: przemoc domowa, alkoholizm, wyuczona bezradność oraz niewydolność wychowawcza.

4.2.2. Specjalistyczne poradnictwo

Poradnictwo specjalistyczne prowadzone było w ramach Punktu Wsparcia Rodziny w Michałowicach, który funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka.

W roku ubiegłym z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez specjalistów (psychologa, psychoterapeuty, coacha, prawników, pracownika socjalnego, asystenta rodziny) w ramach, funkcjonującego w strukturze organizacyjnej Ośrodka, Punktu Wsparcia Rodziny skorzystały ogółem **77 rodzin z małoletnimi dziećmi (101 dzieci)**. Jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego. Obrazuje to poniższa tabela. Liczba konsultacji i porad w ramach specjalistycznego poradnictwa przedstawia się następująco:

- porady i konsultacje psychologiczne (w tym terapia) – **672 godz.**,
- porady prawne, w tym w zakresie prawa rodzinnego – **74 godz.**,
- porady i konsultacje socjalne – **1 godz.**,
- porady asystenta rodziny – **1 godz.**

tabela 13. Liczba rodzin z małoletnimi dziećmi, które skorzystały z pomocy specjalistów Punktu w latach 2014 – 2019

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba rodzin	47	33	35	100	86	77
liczba małoletnich dzieci w rodzinach	87	56	75	198	156	101

4.2.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby, z tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie

W roku 2019 usługami opiekuńczymi, świadczonymi przez opiekunki środowiskowe, objętych było – w różnym okresie i wymiarze – **15 osób**. Udzielono **8 372 świadczeń (godzin usług)**, a wydatki Gminy z tego tytułu wyniosły **177 781,97 zł**. Należy zaznaczyć, iż w dalszym ciągu obserwuje się wzrost w zakresie liczby osób objętych tą formą pomocy, liczby godzin świadczonych usług oraz kosztów realizowanego zadania.

Koszt ogólny jednej godziny usług opiekuńczych w 2019 roku wyniósł 15,50 zł. Odpłatność z tytułu świadczenia tej formy pomocy ponosiło **16 osób**, 5 osób uprawnione były do nieodpłatnej pomocy z uwagi na swój dochód poniżej kryterium dochodowego².

W 2019 roku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych. Realizowano natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie, jako zadanie zlecone z administracji rządowej (finansowane w całości z budżetu państwa). Tą formą pomocy objęte były **3 osoby** (zrealizowano **684 świadczenia** – godziny usługi) a wydatkowano kwotę **23 871,60 zł**.

tabela 14. Realizowanie usług opiekuńczych w latach 2014 – 2019

Rok	liczba osób objętych usługami	środki poniesione na zadanie	liczba osób ponoszących odpłatność	kwota odpłatności przekazana na dochody
2014	10	40 334,00 zł	8	8 153,94 zł
2015	9	44 758,00 zł	7	6 281,74 zł
2016	9	75 496,65 zł	8	7 884,08 zł
2017	16	120 570,78 zł	15	18 774,48 zł
2018	14	143 977,83 zł	12	20 912,50 zł
2019	15	177 781,97 zł	16	28 001,98 zł

4.2.4. Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej

W sytuacji, kiedy usługi opiekuńcze są niewystarczające, to za zgodą tej osoby można ją skierować do domu pomocy społecznej, o profilu odpowiednim do wieku, stanu zdrowia, rodzaju choroby lub zaburzeń osoby.

W 2019 roku w domach pomocy społecznej przebywało w roku ubiegłym **10 osób**, w tym:

- 5 osób w Domu Pomocy Społecznej w Batowicach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Konarach,
- 3 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Więckowicach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Karniowicach,

a wydatki w tym zakresie wyniosły **327 658,08 zł**. Pełen koszt odpłatności, w zależności od typu domu pomocy społecznej, kształtował się w granicach 3 800 zł – 4 200 zł, natomiast Gmina ponosiła zastępczo odpłatność w wysokości ok. 2 730 zł miesięcznie (wydatki poniesione przez Ośrodek stanowią uzupełnienie odpłatności mieszkańców).

Należy podkreślić, iż w 2019 r. nastąpił wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o średnio ok. 200 zł miesięcznie, przy jednoczesnym braku podstawy do zwiększenia wysokości ponoszonej przez danego mieszkańca odpłatności w tym zakresie (waloryzacja rent i emerytur poniżej 10% ustawowego kryterium dochodowej, tj. kwoty 63,40 zł lub po zmianie – 70,10 zł dla osoby samotnej). Ponadto obserwuje się systematyczny wzrost wydatków ponoszonych zastępczo przez Gminę z tytułu odpłatności za pobyt w DPS w porównaniu do lat ubiegłych. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera tabela nr 15.

² Jedna osoba była w I poł. 2019 r. zwolniona z odpłatności, a w II połowie ponosiła już odpłatność.

tabela 15. Liczba osób z terenu gminy Michałowice przebywających w domach pomocy społecznej latach 2014-2019

rok	liczba skierowanych i umieszczonych w dps	kwota odpłatności ponoszona przez gminę
2014	7	144 701,70 zł
2015	7	145 184,61 zł
2016	5	144 521,00 zł
2017	6	147 733,50 zł
2018	9	265 589,27 zł
2019	10	327 658,08 zł

4.2.5. Inne świadczenia niepieniężne

- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W roku 2019 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **22 osoby pobierające zasiłek stały** (192 świadczenia) na kwotę **10 879,27 zł**. Środki na realizację tego zadania pochodziły z budżetu Wojewody Małopolskiego i zabezpieczały rytmiczną opłatę składek. Przekazaną dotację wydatkowano w **100%**, zaoszczędzając tym samym wkład własny.

- sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i Uchwałą nr XIV/81/2015 Rady Gminy Michałowice z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Michałowice Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach jest zobowiązany do sprawienia pogrzebu osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie naszej gminy, nie posiadającym osób zobowiązanych do ich pochowania, lub gdy osoby zobowiązane nie mają możliwości do ich pochowania.

W 2019 r. sprawiono pogrzeb **1 osobie**, a koszt świadczenia wyniósł **4 504 zł**.

- ponoszenie odpłatności za pobyt w schronisku dla bezdomnych

Schronisko dla bezdomnych jest całodobową placówką oferującą schronienie osobom nie posiadającym własnego miejsca zamieszkania, mającym status osoby bezdomnej. Warunkiem skierowania takiej osoby do schroniska jest deklaracja osoby bezdomnej do podjęcia stałej współpracy, poprzez zawarcie porozumienia lub kontraktu socjalnego, na rzecz wyjścia z bezdomności i unormowania swojej sytuacji osobistej i finansowej.

W 2019 r. skierowano **1 osobę bezdomną** (dla której nasza gmina była ostatnim miejscem zameldowania) do Schroniska dla Osób Bezdomnych w Chałupkach, prowadzonym przez Stowarzyszenie „Arka Nadziei” z siedzibą w Kielcach. Koszt pobytu za okres styczeń do 31 grudnia 2019 r. wyniósł **9 511 zł**.

5. System świadczeń dla rodzin

5.1. Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekuna

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych* (t.j.: Dz. U. z 2020, poz. 111) oraz ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. *o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (t.j.: Dz. U. z 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.), w roku 2019 wypłacono kwotę **2 015 325,02 zł** oraz opłacono składki na ubezpieczenie społeczne w kwocie **83 769,28 zł** (ustawa o świadczeniach rodzinnych), a także składki na ubezpieczenie społeczne od wypłaconych zasiłków dla opiekunów w kwocie **2 047,44 zł**.

Ze świadczenia rodzicielskiego, które od 2016 roku wpisało się w katalog oferowanych świadczeń, skorzystały **24 rodziny** i wypłacone zostały świadczenia na kwotę **136 476,70 zł** (spadek w stosunku do roku poprzedniego – 29 rodzin na kwotę 188 554,80 zł).

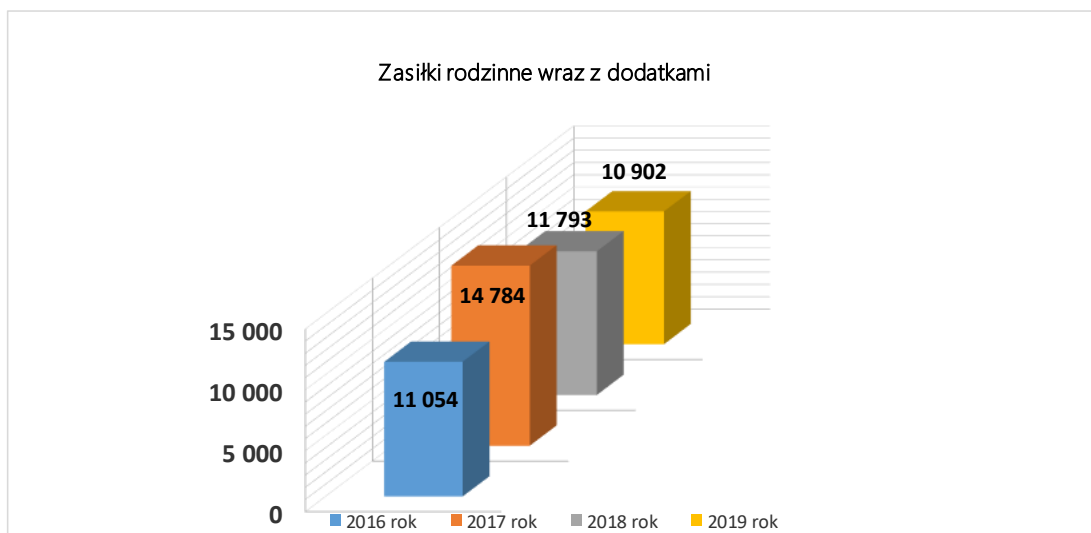
Łącznie ze świadczeń rodzinnych skorzystały w 2019 roku **494 rodziny**. Jeśli nie zostanie podniesiony próg dochodowy uprawniający do świadczeń rodzinnych, niższy poziom liczby świadczeniobiorców może się utrzymać również w latach następnych.

Poniższa tabela (nr 16) oraz wykres (nr 5) przedstawiają szczegółowo opisywane tendencje w zakresie świadczeń rodzinnych, na przestrzeni lat 2016 – 2019.

tabela 16. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2016 – 2019

zasiłki rodzinne i dodatki	2016		2017		2018		2019	
	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)
1. zasiłki rodzinne	6 366	707 619	6 830	779 869	6 729	755 068	5 958	659 594
2. dodatki do zasiłków – z tytułu:	2 620	303 878	2 893	368 811	2 788	351 642	2 595	334 142
urodzenia dziecka	35	33 648	36	33 450	26	24 242	27	25 747
urlopu wychowawczego	168	63 173	257	98 599	244	95 378	251	97 258
samotnego wychowywania dziecka	81	15 154	136	25 999	165	32 337	174	33 233
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	259	25 168	284	30 271	334	34 519	317	31 556
rozpoczęcia roku szkolnego	423	40 694	427	40 788	397	37 811	338	31 243
podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	857	54 631	908	60 461	787	51 567	688	44 261
wychowywania w rodzinie wielodzietnej	797	71 410	845	79 242	835	75 787	800	70 844
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	97	97 000	72	72 000	69	69 000	62	62 000
4. świadczenia rodzicielskie	141	130 055	165	154 313	204	188 196	150	136 477
5. zasiłki pielęgnacyjne	1565	239 445	1632	249 696	1688	266 773	1 754	332 365
6. świadczenia pielęgnacyjne	215	278 577	240	334 673	276	404 651	348	545 742
7. zasiłek dla opiekuna	39	20 280	33	17 160	24	12 880	24	14 880
8. spec. zasiłek opiekuńczy	11	5 552	26	13 520	15	7 732	11	6 520
razem (w.1-w.7)	11 054	1 782 406	14 784	1 956 591	11 793	2 055 942	10 902	2 091 720

wykes 1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, liczba świadczeń w latach 2016-2019.

wykes 2. Jednorazowe zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe” w latach 2014 – 2019

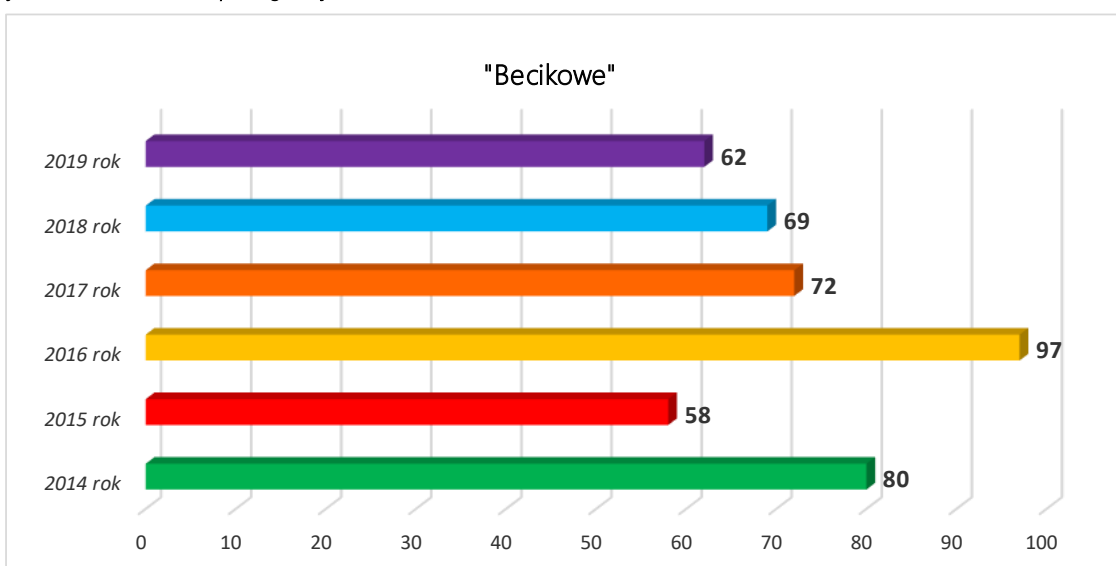

tabela 17. Dane statystyczne za 2019 r.

l.p.	Wyszczególnienie	miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	387	391	394	394	396	392	392	392	399	400	285	332
2	liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	257	260	263	266	268	271	271	270	268	263	136	200
2.1.	w tym na 1 i 2 dziecko	257	260	263	266	268	271	271	270	268	263	136	200
2.2.	w tym na 3 dzieci	49	50	50	50	51	51	51	51	54	53	29	45
2.3.	w tym na 4 i więcej dzieci	11	11	11	11	11	11	11	11	13	13	10	13

Ponadto za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne w przypadkach przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

tabela 18. Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w 2019 roku.

l.p.	rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	wydatki
1	składki na ubezpieczenie zdrowotne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	106	13 969

2	składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	255	81 975
3	składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące zasiłek dla opiekuna	12	2 047
4	składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące specjalny zasiłek opiekuńczy	11	1794
5	składki na ubezpieczenie zdrowotne za os. otrzymujące specjalny zasiłek opiekuńczy	11	531
razem		395	100 316 zł

tabela 19. Ilość wydanych w 2019 r. decyzji administracyjnych.

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych	598
1.1	decyzje przyznające	402
1.2	decyzje zmieniające oraz inne zdarzenia mające wpływ na ustalenie prawa (np. weryfikacja dochodu)	153
1.3	decyzje odmowne	43

W 2019 roku Ośrodek prowadził postępowanie administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w wyniku których odzyskał świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę **9 532,33 zł (8 125,83 zł świadczenia nienależnie pobrane, 1 406,50 zł odsetki od świadczeń nienależnie pobranych)**.

5.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) w roku 2019 wypłacono **278 świadczeń** z funduszu alimentacyjnego na kwotę **131 600 zł**.

Ponadto należy zaznaczyć, iż w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w stosunku do roku 2008 (wejście w życie ustawy), zaobserwować można wyrównany poziom liczby rodzin, niewielki spadek w liczbie osób uprawnionych (spadek 12 %) objętych ww. świadczeniami, wzrost liczby wypłaconych świadczeń (wzrost o 343,21 %), a co za tym idzie również wzrost wydatków przeznaczonych na ten cel (o 513,06 %).

tabela 20. Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2008-2019

rok	liczba rodzin	liczba osób	liczba wypłaconych świadczeń	kwota wypłaconych świadczeń (w zł)
X – XII 2008 (wejście w życie ustawy)	17	27	81	25 650
2009	14	23	352	112 150
2010	19	30	393	131 500
2011	23	39	399	140 800
2012	25	40	509	185 893
2013	25	40	504	193 080
2014	28	33	513	218 300
2015	29	43	537	235 700
2016	28	44	541	235 546
2017	24	40	485	213 000

2018	17	26	315	142 400
2019	15	24	278	131 600
% (2019:2008)	88 %	88 %	wzrost o 343,21 %	wzrost o 513,06 %

tabela 21. Liczba rodzin pobierających w 2019 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	14	13	14	15	15	15	15	15	14	14	15	15

tabela 22. Ilość wydanych decyzji administracyjnych z funduszu alimentacyjnego

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego	23
1.1	decyzje przyznające	21
1.2	decyzje odmowne	2
1.3	decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnych	0
1.4	decyzje w sprawie ustalenia dłużnikom należności do zwrotu	0
1.5	decyzje o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia	0
1.6	decyzja w sprawie rozłożenie zaległości alimentacyjnych na raty	0
2	liczba decyzji ostatecznych wydanych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze	0

W 2019 roku Ośrodek prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych zameldowanych na terenie gm. Michałowice, jak i poza jej granicami. Ogólne zadłużenie **43 dłużników** z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Gmina Michałowice jest organem właściwym wierzyciela lub organem właściwym dłużnika, a także wypłacanej zaliczki alimentacyjnej wyniosło **2 311 857,10 zł** z czego Skarbowi Państwa przypada kwota **1 626 444,93 zł**.

W wyniku skutecznej egzekucji (z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych) została zwrócona kwota w wysokości **42 141,37 zł**. (zaliczka alimentacyjna wyniosła **660,35 zł.**, fundusz alimentacyjny **17 160,67 zł**, odsetki wyniosły **24 320,35 zł**), z czego zwrotu do Skarbu Państwa przypadła kwota **34 946,91 zł**.

5.3. Świadczenia wychowawcze (program Rodzina 500 plus)

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku **1 655 rodzin**, zamieszkujących teren naszej gminy, złożyło w siedzibie Ośrodka **1 074 wnioski** o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach programu *Rodzina 500 plus*, z czego **644 wnioski** osobiście w wersji papierowej, a **1 118 wniosków** przesłano drogą elektroniczną (67,55% ogółu wniosków).

Ponadto **23** wnioski zostało przekazane Wojewodzie Małopolskiemu celem rozstrzygnięcia czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dotyczy wniosków w sytuacji gdy członek rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego). W okresie zasiłkowym odnotowano **84** wnioski, złożone niezgodnie z właściwością miejscową, które przesłaliśmy do organu właściwego. Wydano **1 725 informacji o przyznaniu prawa do świadczenia** na **2 631 dzieci** oraz **2** decyzje odmowne.

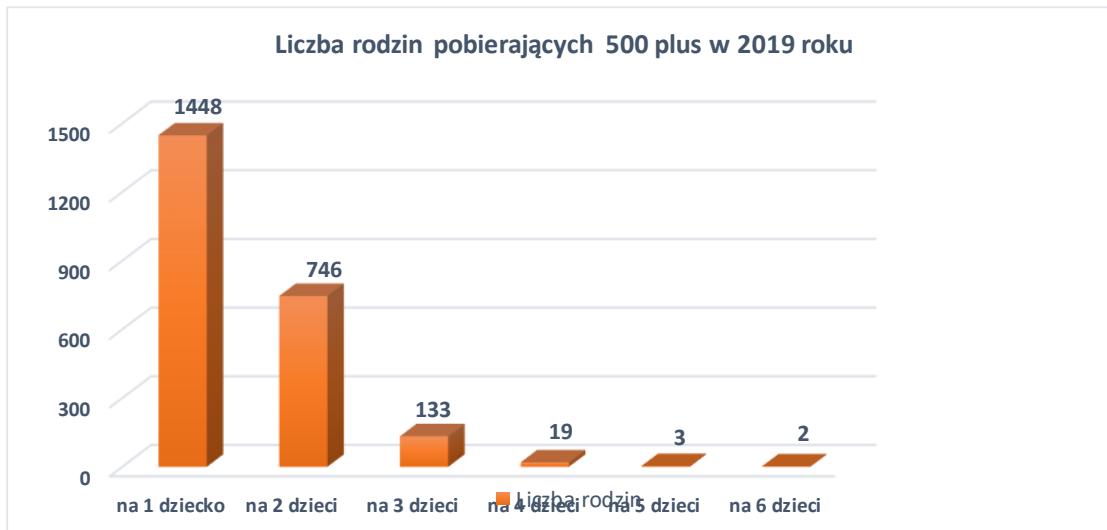
W sumie w ramach programu *Rodzina 500 plus* tut. Ośrodek wypłacił **22 557** świadczeń na kwotę **11 249 587,66 zł**. Był to czwarty rok realizacji programu, lecz pierwszy, kiedy prawo do świadczenia wychowawczego przysługiwało na każde dziecko, bez względu na dochód rodziny.

tabela 23. Świadczenie wychowawcze w 2019 roku

Lp.	świadczenia wychowawcze – program Rodzina 500 plus	rok 2019
1.	liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym:	1 762
1.1	złożonych w formie papierowej	644
1.2	złożonych w formie elektronicznej	1 118
1.3	złożone wnioski niezgodne z właściwością	84
1.4	wnioski przekazane w ramach koordynacji	23
2	liczba rodzin	1 655
3	liczba dzieci w rodzinach	2 631
4.	liczba wypłaconych świadczeń	22 557
5.	liczba decyzji odmownych	2

Świadczenia z Programu *Rodzina 500 plus* w 2019 roku przyznawane są na okres zasiłkowy trwający od 1 września 2019 roku do 31 maja 2021 roku, z tym że wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres będą przyjmowane od dnia 1 kwietnia 2021 roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lutego 2021 roku.

wykras 3. Liczba rodzin pobierających świadczenia z Programu Rodzina 500 plus w 2019 roku

5.4. Karta Dużej Rodziny

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o *Karcie Dużej Rodziny* określa zasady realizacji ogólnopolskiego programu zniżek dla rodzin z minimum trójką dzieci, pn. „Karta Dużej Rodziny”. Służy on ułatwieniu rodzinom wielodzietnym dostępu do instytucji kultury, aktywnego wypoczynku oraz obniżenia codziennych kosztów funkcjonowania.

Do korzystania z programu uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej, przez którą należy rozumieć rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mieli lub mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- do ukończenia 18. roku życia,
- do ukończenia 25. roku życia – w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wniosek o przyznanie Karty składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej, a Kartę przyznaje wójt gminy, informując o przysługujących uprawnieniach. Może on również upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu lub kierownika/dyrektora jednostki organizacyjnej do przyznania Karty.

W roku 2019 przyjęto do realizacji **121 wniosków**, liczba przyznanych kart wyniosła **323 karty**, z czego rodzicom przyznano **192 karty**, a małoletnim dzieciom **131 kart**. Wydatki poniesione na realizację ustawy przez Ośrodek kształtowały się na poziomie **812,11 zł**.

tabela 24. Informacje dotyczące konkursów ofert prowadzonych w 2019 r.

nazwa pozycji	koszt realizacji ustawy	
	01.01-28.02.2019	01.03-31.12.2019
wniosek o dodanie rodziny	13,67 zł	13,89 zł
wniosek o dodanie rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców	5,36 zł	5,45 zł
wniosek o uzupełnienie rodziny	0,00 zł	0,00 zł
wniosek o dodanie nowej osoby	2,74 zł	2,79 zł
wniosek o duplikat	1,37 zł	1,40 zł
wniosek o nową Kartę dla osoby, która już była posiadaczem	2,74 zł	2,79 zł
liczba osób, którym wydano decyzję stwierdzającą utratę prawa do posiadania Karty lub przyznanie Karty z naruszeniem przepisów ustawy	2,74 zł	2,79 zł
wniosek o przyznanie dodatkowej formy Karty Dużej Rodziny	1,37 zł	1,40 zł

5.5. Świadczenie „Dobry start”

Celem programu „Dobry Start”, wprowadzonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061) jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i uczniów, niezależnie od kapitału społecznego, materialnego (dochodu rodziny) i kulturowego rodziny, do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia,
- przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się, legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Program „Dobry Start” ma charakter powszechny i objął w 2019 r. uczniów rozpoczynających rok szkolny 2019/2020. Wysokość świadczenia „Dobry start” wyniosła **300 zł** jednorazowo dla każdego ucznia rozpoczynającego rok szkolny, a rodziny otrzymały ww. wsparcie bez względu na dochód.

W 2019 roku w ramach Programu złożono **1269 wniosków**, z czego za pomocą systemu teleinformatycznego złożono **786 wniosków**, a **483 wnioski** złożono osobiście w formie papierowej.

Spośród wszystkich wniosków **62 wnioski** złożono niezgodnie z właściwością miejscową, które przekazaliśmy do organu właściwego. Wydatkowano kwotę **530 100 zł**, z czego koszty obsługi stanowiła kwota **17 100 zł**.

W roku ubiegłym r. programem objęto **1 710 uczniów** zamieszkujących teren naszej gminy, w tym:

- **1 173 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w szkole podstawowej,
- **315 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w szkole ponadpodstawowej,
- **208 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej,
- **9 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w szkole artystycznej,
- **5 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym.

5.6. Świadczenie „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473) wprowadziła wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wysokość jednego świadczenia wyniosła 4 000 zł, a liczba kobiet/rodzin którym je przyznano – **1 rodzina**.

6. Realizacja programów i projektów

6.1. Pomoc udzielana w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2019 r. Gmina Michałowice realizowała ustanowiony Uchwałą nr 140 z dnia 19 października 2018 r. *wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023*, który zakłada finansowe wsparcie gminy w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej. Stanowił on kontynuację wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Rada Gminy Michałowice przyjęła dwie nowe uchwały regulujące realizację niniejszego zadania:

- uchwała nr III/14/2018 Rady Gminy Michałowice z dnia 13 grudnia 2018 r. *w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków gminy na pomoc realizowana w ramach zadań własnych, w postaci zakupu posiłków lub produktów żywnościowych (świadczenia rzeczowe) dla osób i rodzin, których dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej, a którym to, pomimo przekroczenia kryterium, przyznano ww. wsparcia;*
- uchwała nr V/29/2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 31 stycznia 2019 r. *w sprawie ustanowienia wieloletniego gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu na terenie gminy Michałowice na lata 2019 – 2023”*

Całkowity koszt realizacji Programu wyniósł **191 258,50 zł**, z czego środki własne Gminy, po korekcie, stanowiły kwotę **47 625,30 zł (24,90%)**, a dotacja z budżetu Wojewody Małopolskiego **143 633,20 zł (75,10%)**. Środki na realizację Programu Ośrodek wykorzystał w **98,66%**.

Środki w ramach Programu zostały wydatkowane na:

- pomoc w formie gorącego posiłku (w tym wydawanego w ramach programu osłonowego) **101 738,50 zł**,
- pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności – **89 520 zł**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu poprzez zapewnienie dożywiania dzieci w szkołach realizujących obowiązek szkolny na terenie gminy oraz szkołach na terenie innych gmin, a także przyznawanie zasiłków celowych na zakup żywności i pomocy rzeczowej w formie artykułów żywnościowych.

Z analizy danych dot. programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, ogółem pomocą w ramach Programu objęto w 2019 roku: **232 mieszkańców** gminy Michałowice, w tym:

- **39 dzieci** do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- **74 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- **124 osoby dorosłe** osób, którym przyznano pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej,
- **15 uczniów** objętych pomocą w postaci dożywiania wyłącznie w ramach programu osłonowego,

przy czym 5 osób zmieniło w ciągu roku status z dzieci na uczniów lub z uczniów na osoby dorosłe i tym samym zostało policzone podwójnie.

Osoby objęte Programem skorzystały w 2019 r. z następujących form wsparcia:

- dożywianie dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach – **91 osób** oraz dodatkowo **15 osób** w ramach gminnego programu osłonowego; liczba wydanych posiłków: **12 537 obiadów**, koszt: 101 738,50 zł;
- zasiłki celowe na zakup żywności – **128 osób**, którym decyzją przyznano świadczenie; liczba świadczeń: **746 zasiłków**, koszt: 89 520 zł.

W 2019 roku w trzech Zespołach Szkół w Raciborowicach, Michałowicach oraz Więclawicach prowadzono dożywianie w postaci gorącego posiłku – dwudaniowego obiadu. Zadanie to było przez firmy:

- Szkoła Podstawowa w Michałowicach – firma **BMD Catering Sp. z o.o. ul. Stefana Żeromskiego 1, 32-300 Olkusz**
- Szkoła Podstawowa w Raciborowicach oraz Szkoła Podstawowa w Więclawicach Starych – **Firma Handlowa „Oliwia” Szadkowska Magdalena, os. Kalinowe 14/54, 31-814 Kraków.**

Tym samym Gmina Michałowice spełniała wymóg prowadzenia dożywiania w postaci gorącego posiłku we wszystkich szkołach na terenie gminy.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci i uczniów objętych pomocą oraz placówki oświatowe (gminne i pozagminne), w których była ona realizowana w 2019 r.

tabela 25. Dożywianie dzieci i uczniów realizowane w 2019 r.

I.p.	nazwa placówki	koszt posiłku w zł	rodzaj posiłku	liczba dzieci	program osłonowy
1.	Szkoła Podstawowa im. J. Pawła II w Michałowicach	7,00	pełny obiad	19	5
2.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Michałowicach	7,00	pełny obiad	6	0
3.	Szkoła Podstawowa im. J. Długosza w Raciborowicach	9,00 9,50	pełny obiad	12	0
4.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Raciborowicach	9,00 9,50	pełny obiad	4	0
5.	Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Więclawicach Starych	9,00 9,50	pełny obiad	15	3
6.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Więclawicach	9,00 9,50	pełny obiad	2	0
razem				58	8
1.	Szkoła Podstawowa im. J. Piłsudskiego w Woli Zachariaszowskiej	8,50 9,50	pełny obiad	6	1

2.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej w Naramie	9,00 9,50	pełny obiad	3	1
4.	Zespół Szkół Zawodowych w Krakowie, os. Szkolne	10,00	pełny obiad	1	0
5.	Akademia Przedszkolaka w Wysiołku Luborzyckim	6,50	pełny obiad	2	0
6.	XII Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Kolorowe 29a	11,00 13,00	pełny obiad	2	0
7.	Zespół Szkół Nr 1 w Krakowie (Technikum Komunikacyjne Nr 25) Kraków, ul. Ułanów 3	5,00 5,50	pełny obiad	1	0
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy pn. „CAiCZR” Kraków, ul. Spadochroniarzy 1	6,00	pełny obiad	1	0
9.	Zespół Szkół im. KEN w Tymbarku	3,60	pełny obiad	2	0
10.	XVI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Willowe	11,50	pełny obiad	1	0
11.	SOSW nr 1 – Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 30 Kraków, ul. Barska 45	6,00	pełny obiad	0	1
12.	Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Krakowie, ul. Zakątek 2	6,00	pełny obiad	1	0
13.	Szkoła Podstawowa im. J. Twardowskiego w Widomej	7,50 8,00	pełny obiad	3	0
razem				23	3

6.2. Prowadzenie Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” oraz tworzenie Klubu Senior+ „Zawsze Młodzi” w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach odpowiadał za funkcjonowanie ośrodka wsparcia dziennego pobytu, tj. **Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Maślomiącej**, dysponującego 25 miejscami. Działalność ww. Klubu jest współfinansowana ze środków budżetu Gminy Michałowice oraz środków budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020. Rok 2019 był drugim rokiem funkcjonowania Klubu na terenie naszej gminy.

W zajęciach organizowanych w ramach Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Maślomiącej uczestniczyło w różnym okresie, w ciągu ubiegłego roku, ogółem **38 seniorów**. Mieli oni możliwość skorzystania z bogatej oferty zajęć warsztatowych, tj.: warsztaty terapii zajęciowej, rękodzieła, rehabilitacyjno-ruchowe, kulinarne, kulturalno-oświatowe, komputerowe, społeczne oraz z zakresu zdrowego stylu życia, a także spotkań międzypokoleniowych oraz wycieczek do Zakopanego, Krynicy, Wieliczki i wyjść o charakterze kulturalno-rekreacyjnym.

W ramach zajęć społeczno-kulturalnych uczestnicy brali udział w: dożynkach gminnych, majowym śpiewie mieszkańców obok kapliczki, lokalnych festynach, piknikach oraz międzypokoleniowym spotkaniu z Pierwszą Damą RP. Seniorzy uczestniczyli również w szkoleniu z pierwszej pomocy przedmedycznej oraz resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Ogólny koszt zadania wyniósł **90 102,16 zł**, w tym środki w ramach dotacji z budżetu państwa – **34 166 zł**.

Jednocześnie, w roku ubiegłym zrealizowano, w ramach modułu I Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020, projekt, którego celem było przeprowadzenie remontu oraz wyposażenie pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Młodziejowicach na potrzeby utworzenia **Klubu Senior+ „Zawsze Młodzi”**, dysponującego 20 miejscami. Pozyskano kwotę **87 948,69 zł**, a całość zadania wyniosła **110 226,91 zł**. W ramach tych środków dostosowano wszystkie pomieszczenia Klubu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz o obniżonej mobilności ruchowej, m.in. wyrównując poziom wszystkich podłóg, poszerzając otwory drzwiowe, przeprowadzając remont generalny toalet. Jednocześnie wyrównano i pomalowano wszystkie ściany, zamontowano nowe drzwi, położono nową posadzkę, a także zakupiono meble, sprzęt RTV, projektor wraz z

ekranem oraz 3 laptopy na potrzeby zajęć prowadzonych z seniorami. W nowoutworzonym Klubie wyodrębniono pomieszczenie do zajęć klubowych, pomieszczenie do zajęć ogólnych, kuchnię, szatnie oraz 2 odrębne toalety, w tym jedną dla osób niepełnosprawnych.

6.3. Realizacja zadań ujętych w *Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Michałowice na lata 2017 – 2019*

W 2019 roku Ośrodek realizował *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019*, który został przyjęty do realizacji Uchwałą nr XXXVII/273/2017 Rady Gminy Michałowice z dnia 31 sierpnia 2017 r.

Celem głównym Programu jest *„Wzmocnienie potencjału rodzin zamieszkujących gminę Michałowice poprzez budowę i udoskonalenie rozwiązań na rzecz wsparcia rodziny naturalnej”*

Cel główny Programu jest realizowany przez następujące trzy cele operacyjne:

- 1) *Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie prawidłowego i odpowiedzialnego funkcjonowania rodziny.*
- 2) *Zapewnienie rodzinom z małoletnimi dziećmi kompleksowego wsparcia.*
- 3) *Budowanie i wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia rodzin naturalnych.*

Powyższe cele były realizowane w 2019 r. poprzez m.in. udzielanie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (psychologicznych, socjalnych, prawnych, itp.), świadczenie terapii i coachingu w ramach Punktu Wsparcia Rodziny, szkolenia kadry Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, spotkania warsztatowe z uczniami gminnych placówek szkolnych, nauczycielami i rodzicami, a także poprzez udzielanie pomocy finansowej i materialnej mieszkańcom gminy.

Ponadto, w ramach działań profilaktycznych oraz wspierających rodzinę, odbyły się 2 spotkania warsztatowe dla rodziców, prowadzone przez różnych specjalistów (psychologów, pedagogów) o następującej tematyce:

- *„Rodzicielstwo bez przemocy – jak z miłością i szacunkiem wychowywać nasze dzieci”*
- *„Czy wiem co moje dziecko robi w wirtualnym świecie”,*

Celem warsztatów było wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i prawidłowych postaw w tym zakresie. W całym cyklu wzięło udział **29 osób**.

Ponadto rodziny z terenu gminy Michałowice mogły liczyć na wsparcie w postaci specjalistycznego poradnictwa i terapii, opisane na stronie 21 niniejszego sprawozdania.

Od stycznia 2012 r. Gmina Michałowice realizuje zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2019 roku Gmina Michałowice, w związku z realizacją powyższego zadania, współfinansowała pobyt 1 dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Spokojna Przystań” w Skawinie) oraz 4 dzieci w rodzinach zastępczych, ponosząc wydatki na poziomie **50 220,27 zł**. W roku ubiegłym, porównaniu do 2018 roku, znacząco spadły wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych tj. o kwotę 25 257,03 zł czyli prawie 69,8%, gdyż 2 dzieci, które do tej pory przebywało w Rodzinnym Domu Dziecka, 12 stycznia 2019 roku zostały przekazane do adopcji. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

tabela 27. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2019 r.

l.p.	wydatki na opiekę i wychowanie dzieci, umieszczonych w pieczy zastępczej	liczba dzieci	wydatki poniesione przez gminę
1	placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	39 310,94 zł
2	rodziny zastępcze	4	10 909,53 zł
	ogółem:	5	50 220,27 zł

Tabela nr 28 prezentuje rosnące z roku na rok koszty współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2015 – 2019.

tabela 28. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2014 – 2018

piecza zastępcza	2015		2016		2017		2018		2019	
	liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)
placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	26 526,06	1	29 673,48	1	31 037,10	1	39 167,84	1	39 310,94
rodziny zastępcze	3	10 119,36	3	21 053,05	4	34 780,74	4	36 166,56	4	10 909,53
razem	4	36 645,42	4	50 726,53	5	65 817,84	5	75 334,40	5	50 220,27

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „Sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2019”.

Osoby zatrudnione na stanowisku asystenta posiadały stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączyły swych zadań z wykonywaniem pracy socjalnej czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystenci w roku objętym sprawozdaniem pracowali w różnym okresie z **8 rodzinami**, które wychowywały **21 małoletnich dzieci**, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W **1 przypadku** sąd rodzinny zobowiązał rodziny do pracy z asystentem rodziny; pozostałym rodzinom asystent został przydzielony na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody przez rodzinę. Monitorowano **1 rodzinę** (po zakończeniu z nią pracy), w których wychowywało się **3 dzieci**.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny, wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach

tabela 26. Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny na przestrzeni 2019 r.

asystent	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach
asystent I	5	11
asystent II/ asystent III	3	10
razem	8	21

Czasookres pracy z asystentami rodziny w 2019 roku przedstawiał się w ten sposób, że w przypadku wszystkich 5 rodzin praca trwała powyżej 5 lat, a w 3 rodzinach niepełny rok.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie i niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć jednego z małżonków,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

Praca z rodzinami prowadzona była przez asystentów rodzin i pracowników socjalnych w oparciu o *Procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny oraz zasad ewidencji pracy asystenta w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych*, wprowadzone w życie Zarządzeniem nr 4/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach z dnia 1 marca 2017 r.

W 2019 roku asystenci zakończyli pracę z **1 rodziną** ze względu na osiągnięte cele. Dodatkowo raz w tygodniu asystenci rodziny mieli dyżur w Punkcie Wsparcia Rodziny. Z tej formy pomocy skorzystała **1 rodzina**.

6.4. Realizacja zadań ujętych w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018 – 2020*

Uchwałą nr XLIV/334/2018 Rady Gminy Michałowice z dnia 26 lutego 2018 r. został przyjęty do realizacji *Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018-2020*.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Michałowice oraz ograniczenie skutków stosowania przemocy domowej.

Działając w oparciu o wytyczne ww. Programu oraz zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, powołanym Zarządzeniem nr 34/2011 Wójta Gminy Michałowice dnia 10 maja 2011 roku.

W 2019 roku odbyły się **4 posiedzenia** Zespołu Interdyscyplinarnego, w trakcie których poruszano sprawy o charakterze organizacyjno-strategicznym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy, zasady i tryb pracy Zespołu, a także omawiano sytuację rodzin borykających się z problemem przemocy domowej.

W 2019 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach wpłynęło **14 formularzy Niebieskie Karty – część A** (w tym **8** sporządzonych w ramach działań podejmowanych przez pracowników jednostek pomocy i integracji społecznej i **6** przez jednostki policji).

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” – **21 rodzin** (w tym również wielopokoleniowych), w których żyło 77 osób (23 kobiety, 27 mężczyzn i 27 dzieci), liczba posiedzeń grup roboczych dla tych rodzin – **34 posiedzeń**. Jest to spadek w stosunku do danych za 2014 r., kiedy to liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” wynosiła 40 rodzin, a liczba posiedzeń grup roboczych dla tych rodzin – 94. Zakończono procedurę w **10 rodzinach**.

Zadanie związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w 2019 r. było finansowane w całości ze środków budżetu Gminy Michałowice. Wydatkowano na ten cel kwotę łącznie **42 939,94 zł**.

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „*Ocenie realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice za rok 2018*”.

6.5. Realizacja zadań ujętych w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018*

W ramach przeciwdziałania uzależnieniom, zgodnie z uchwałą nr II/4/2018 Rady Gminy Michałowice z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019* wykorzystano kwotę ogółem 95 000 zł (z czego na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych 65 000 zł, a na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii – 30 000 zł). Kwotę tę przekazano organizacjom pozarządowym, w trybie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała również koordynacja i obsługa merytoryczna otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych (obsługa finansowa leżała po stronie Urzędu Gminy Michałowice).

Przeprowadzono 3 konkursy ofert na wsparcie realizacji zadań w ramach ww. Programu, w ramach których przyznano 15 dotacji dla 9 organizacji pozarządowych, na następujące projekty:

tabela 29. Informacje dotyczące konkursów ofert prowadzonych w 2019 r.

l.p.	organizacja pozarządowa i tytuł projektu	liczba uczestników	wysokość dotacji
Zadanie 3 C, D – Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży (ferie zimowe dla dzieci i młodzieży)			
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci projekt pn. <i>Zima w Beskidzie Śląskim - zimowisko w Wiśle</i>	35	4 000 zł
2.	Uczniowski Klub Sportowy Michałowice projekt pn. <i>Półkolonia zimowa, UKS Michałowice</i>	21	4 000 zł
3.	Ludowy Klub Sportowy „POLONIA WILCZKOWICE” projekt pn. <i>Ferie zimowe „Gołkowice Górne” – tenis stołowy 2019</i>	15	3 000 zł
4.	Klub Sportowy MICHAŁOWIANKA projekt pn. <i>Wesołe Ferie</i>	80	3 500 zł
5.	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Dzieci i Młodzieży „Pełna Chata” projekt pn. <i>Jakubowe Muszelki WY-ruszają w Polskę by PO-ruszyć ją swoją muzyką</i>	33	5 000 zł
6.	Parafialny Klub Sportowy „JAKUB” projekt pn. <i>„Zima aktywna i radosna”</i>	80	3 500 zł
7.	Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych „WIENIAWA” projekt pn. <i>Ferie z Wieniawą</i>	33	2 000 zł
Zadanie 3 C,E „Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży (wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży)”			
8.	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Dzieci i Młodzieży „Pełna Chata” projekt pn. <i>Letnie warsztaty integracyjne z Pełną Chatą 2019</i>	31	5 000 zł
9.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Michałowicach projekt pn. <i>Kolonia letnia w Kołobrzegu</i>	70	8 000 zł
10.	Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych „WIENIAWA” projekt pn. <i>„Wakacje z Wieniawą”</i>	26	8 000 zł
11.	Ludowy Klub Sportowy „POLONIA WILCZKOWICE” projekt pn. <i>1 Turnus „Kolonia letnia tenis Stołowy 2019”JordaNova 2 Turnus „Kolonia letnia Piłka Nożna 2019 Wilczkowiec”</i>	17	4 000 zł
12.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska, Hufiec Podkrakowski, projekt pn. <i>Obóz harcerski, kolonia zuchowa w Unieściu</i>	52	9 000 zł
13.	Stowarzyszenie „NADZIEJA MICHAŁOWIC” Projekt pn. <i>„Europa, Azja, Afryka”</i>	195	16 000 zł
Zadanie 3 A. Edukacja dzieci i młodzieży – dofinansowanie dodatkowych zajęć, mających na celu rozwój dzieci i dających alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu			
14.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska, Hufiec Podkrakowski, projekt pn. <i>Kolonie zuchowe w Jarostawcu, Obóz harcerski w Gdańsku Sobieszynie</i>	70	10 000 zł
15.	Stowarzyszenie „NADZIEJA MICHAŁOWIC” projekt pn. <i>półkolonia letnia „Nauka, zagadka, bajka”</i>	50	10 000 zł
razem		808	95 000 zł

Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiadał również za obsługę administracyjno-techniczną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, koordynację pracy Punktu Konsultacyjnego oraz finansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień. Na realizację tych zadań przekazana została do Ośrodka, w ramach planu finansowego, kwota 64 500 zł, z czego wydatkowano 41 149,99 zł (63,80%), finansując m.in. następujące zadania:

- obsługa administracyjno-techniczna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wynagrodzenia jej członków – 4 400 zł,
- koszty wydania opinii przez biegłych sądowych – 3 136 zł,
- koszty organizacji w szkołach podstawowych, funkcjonujących na terenie naszej gminy, szkoleń i warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień, skierowanych do uczniów, nauczycieli oraz rodziców – 13 899,99 zł,
- opłaty sądowe oraz zakupy – 514 zł,
- koszty wsparcia świadczonego przez terapeutę ds. uzależnień – 19 200 zł.

W 2019 roku ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień, pracującego w ramach Punktu Konsultacyjnego, skorzystało **30 osób z problemem uzależnienia i współuzależnienia**. Oferta Punktu obejmowała konsultacje, spotkania indywidualne oraz zajęcia w ramach grupy edukacyjno-motywacyjnej, skierowanej do osób z problemem uzależnienia lub picia szkodliwego. Terapeuta był dostępny dla osób wymagających wsparcia 20 godzin miesięcznie.

6.6. Realizacja projektu konkursowego finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”

W ramach zadań z zakresu polityki społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował projekt pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach” – w związku z konkursem ogłoszonym przez Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, II Osi priorytetowej tj. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*. Był to drugi i ostatni rok realizacji ww. projektu.

Głównym celem projektu była poprawa jakości pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach poprzez wdrożenie nowego modelu funkcjonowania polegającego na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych. W wyniku działań projektowych została zmieniona struktura organizacyjna jednostki, przy czym największe zmiany zostały wprowadzone w Sekcji Pomocy Środowiskowej, która przyjęła nową nazwę: Sekcja Aktywizacji i Integracji i została podzielona na następujące stanowiska i zespoły:

- *Stanowisko ds. pierwszego kontaktu* – zajmujące się rozpoznawaniem potrzeb osób zgłaszających się po raz pierwszy do ośrodka (wsparcie finansowe oraz wsparcie w formie świadczeń niepieniężnych i kierujące ich do odpowiedniego Zespołu),
- *Zespół ds. pracy socjalnej i asysty rodziny* – zespół zajmujący się świadczeniem pogłębionych form pracy socjalnej jako metodycznego działania, realizowanego na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i możliwości osoby/rodziny, w oparciu o plan pracy oraz dostępne narzędzia; a także prowadzeniem pracy z rodzinami mającymi problem z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych (asysta rodzinna);
- *Zespół ds. świadczeń pomocy społecznej* – zespół zajmujący się prowadzeniem postępowania administracyjnego w sprawie przyznania prawa do świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej,
- *Zespół ds. koordynacji usług społecznych* – zespół zajmujący się koordynacją realizacji usług społecznych, czyli niepieniężnych form pomocy takich jak: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, dożywianie w postaci gorącego posiłku, prace społecznie użyteczne, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa w ramach Klubu Integracji Społecznej, itp.

Pracownicy w ciągu ubiegłego roku mieli możliwość uczestniczyć w cyklu szkoleń wprowadzających ich w zagadnienia związane z wdrażaniem nowych rozwiązań organizacyjnych w ośrodkach pomocy społecznej, dot. założeń rozdzielenia pracy socjalnej od postępowania administracyjnego, a także w

szkoleniach podnoszących ich umiejętności i kwalifikacje, w zależności od tego, w jakim zespole pracują i jakie obowiązki wykonują. W ramach projektu mogli skorzystać zarówno ze wsparcia eksperckiego w zakresie realizacji przypisanych im zadań, jak również comiesięcznych superwizji.

Dofinansowanie całości dwuletniego projektu z Unii Europejskiej wynosi **188 336,00 zł** i stanowi 100% jego wartości. W 2019 r. wydatkowano kwotę **143 976,42 zł**.

6.7. Realizacja projektu konkursowego finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „*Nowe Perspektywy II*”

Drugim projektem realizowanym przez Ośrodek w ubiegłym roku był projekt pn. „Nowe Perspektywy II”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, mający na celu aktywizację społeczno-zawodową osób korzystających z pomocy i wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej, wykluczonych społecznie bądź zagrożonych takim wykluczeniem.

Uczestnikami projektu w 2019 r. było **20 osób** z terenu gminy Michałowice, spełniających kryteria udziału, które miały możliwość skorzystania m.in. ze wsparcia doradcy zawodowego, psychologa, coacha czy psychoterapeuty, a **7 osób** spośród nich uczestniczyło w ofercie wsparcia, oferowanej przez utworzony w ramach projektu Klub Integracji Społecznej, która obejmowała m.in. warsztaty rynku pracy, kurs BHP oraz wybrane wspólnie z doradcą zawodowym kursy zawodowe, tj. kurs opiekuna osoby starszej i niepełnosprawnej, kurs stylizacji paznokci oraz kurs stylizacji rzęs.

Ogólny koszt dofinansowania w ubiegłym roku to kwota 256 685 zł, wydatkowano natomiast **170 975,78 zł**.

Rozdział III. Inne zadania realizowane przez Ośrodek w 2019 roku

7. Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”

Działające w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc” uczestniczyło w 2019 r. w następujących wydarzeniach i akcjach społecznych:

- zbiórka żywności na terenie gminy Michałowice z przeznaczeniem dla starszych i samotnych mieszkańców – udało się zrobić z zebranych produktów żywnościowych 29 paczek,
- zbiórka żywności i preparatów odżywczych dla chorej onkologicznie osoby,
- współpraca z Sosnowiecką Spółdzielnią Socjalną w zakresie sprzedaży ich produktów,
- organizowanie animacji zabaw dziecięcych przez wolontariuszy na festynie rodzinnym w Masłomiącej oraz sierpniowym Pikniku Rodzinnym,
- półkolonia organizowana w dniach 22 lipca – 14 sierpnia (3 turnusy) przez Stowarzyszenie „Nadzieja Michałowic”, w której uczestniczyło 20 wolontariuszy,
- „Znicz dla Zapomnianych” – akcja w całości zorganizowana przez Centrum Wolontariatu, mająca na celu zbiórkę zniczy i kwiatów oraz sprzątnięcie zapomnianych grobów na terenie gminy Michałowice,
- zbiórka na rzecz bezdomnych zwierząt ze Schroniska w Krakowie, organizowana przez KJK Szary Michałowice,
- międzypokoleniowe spotkanie z udziałem Seniorów – uczestników Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej oraz Pierwszej Damy RP.

8. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego współpracował z *Caritas Polska* w kwestii dystrybuowania żywności. Celem programu jest wsparcie osób i rodzin podlegających deprivacji materialnej, polegającej na braku możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych.

W ramach ww. współpracy objęto pomocą **78 rodzin**, w których żyło **205 osób**. Dodatkowo 1 rodzina, w której żyło 5 osób, otrzymała skierowanie do pomocy żywnościowej, realizowanej przez Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Miechowie – w ramach sieci Federacji Polskich Banków Żywności.

W asortymencie rozdanych produktów znalazło się z m.in: pieczywo, ciasta, słodycze, mleko, mąka, makarony, kasze, ryż, olej rzepakowy, tłuszcze, miód, cukier, przetwory z owoców, przetwory z warzyw, konserwy rybne, konserwy mięsne, dania gotowe itp.

9. Prace społecznie użyteczne

Wydatki Gminy w 2019 roku na realizację tego zadania stanowiły kwotę **4 444,00 zł**, a dotyczyło ono aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała: organizacja prac, obsługa administracyjna i finansowo-księgową. Koszty prac społecznie użytecznych, zgodnie z zawartym porozumieniem, podlegały do 60% refundacji z UPPK (Całkowity koszt zadania **10 685,00 zł**).

Prace organizowane były na terenie gminy Michałowice (prace porządkowe na terenie obiektów gminnych jednostek pomocniczych) w okresie marzec – listopad 2019 r. i ogółem w okresie realizacji ww. prac wykonano **1 270 godzin**.

Pracami objęto łącznie **5 osób**, które zajmowały się sprzątnięciem ww. placówek oraz pracami porządkowymi. Zadanie realizowane po raz szósty w naszej gminie.

10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Wykonując zadania pomocy społecznej i dyspozycje wynikające z przepisu art. 2 ust 2 ustawy *o pomocy społecznej* ośrodki pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi,

Ośrodek, wypełniając w 2019 r. swoje statutowe zadania, współpracował z wieloma instytucjami i organizacjami, zarówno z terenu gminy, jak i powiatu krakowskiego oraz Miasta i Gminy Kraków:

- Urzędem Pracy Powiatu Krakowskiego, filia w Słomnikach – w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych oraz zatrudnienia subsydiowanego,
- Stowarzyszeniem „Nadzieja Michałowice” – w zakresie corocznej organizacji półkolonii letniej dla dzieci w wieku 6 – 12 lat z terenu gminy Michałowice,
- Stowarzyszeniem „Wiosna” – Ośrodek rekomenduje osoby i rodziny do udziału w projekcie „Szlachetna Paczka”, pomaga osobom zainteresowanym w wypełnianiu wniosków,
- Centrum Obsługi Edukacji w Michałowicach,
- Dyrektorami i pedagogami szkolnymi z szkół oraz przedszkoli funkcjonujących na terenie gminy Michałowice oraz tych działających poza obszarem gminy,
- Klubem Jazdy Konnej „Szary” w Michałowicach.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, w tym Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, m.in. w zakresie organizacji działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w Czernichowie, Zabierzowie, Zielonkach, Niepołomicach,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Krakowie-Śródmieście oraz kuratorzy sądowi,
- Komisariatem Policji w Zielonkach,
- Kuratorium Oświaty w Krakowie.

11. Pozostałe zadania Ośrodka

Sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

W roku ubiegłym opracowany został bilans potrzeb w zakresie realizacji zadań gminy w obszarze pomocy społecznej – w formie projektu planu finansowego Ośrodka na rok następny oraz sprawozdania z działalności Ośrodka wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej, przedstawionego w kwietniu 2017 roku Radzie Gminy Michałowice.

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Gmina Michałowice nie prowadziła mieszkań chronionych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 oraz art. 53 ustawy *o pomocy społecznej* (jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym).

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach sporządzał raz na kwartał sprawozdania (w tym w formie elektronicznej) z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i przekazywał w terminach wyznaczonych do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Rozdział IV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej – bilans potrzeb, kierunki działań w 2020 roku

Rok 2020 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych dotychczas zadań i prowadzonych działań, wynikających z przepisów prawa oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. Jednocześnie Ośrodek skupi się na niesieniu pomocy i wsparcia osobom i rodzinom, dotkniętym skutkami epidemii Covid-19 – ekonomicznymi i społecznymi.

W szczególności poprzez:

- opracowanie nowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w perspektywie 5-cio lub 7-mio letniej, uwzględniającej aktualne kwestie społeczne,
- realizację *Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Michałowice na lata 2018 – 2020*,
- realizację *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022*, a w szczególności prowadzenia Punktu Wsparcia Rodzinie,
- realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- podjęcie działań adresowanych do osób starszych, mających na celu ich ochronę w okresie epidemii Covid-19, a także skutkami społecznymi i ekonomicznymi związanymi z epidemią, jak również większą integrację ze społecznością lokalną,
- tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup społecznych, wynikających z rozeznaczonych potrzeb,
- realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi, przeciwdziałanie narkomanii)
- uruchomienie mieszkań chronionych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i art. 53 ustawy *o pomocy społecznej*,
- realizacja prac społecznie użytecznych jako aktywnej formy pomocy dla osób długotrwale bezrobotnych,
- systematyczny rozwój Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc” oraz idei pracy wolontarystycznej,
- rozwój idei usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- prowadzenie systematycznej pracy psychologicznej (indywidualnej i grupowej) z beneficjentami systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie oferty w tym zakresie,
- prowadzenie aktywnej integracji, adresowanej do klientów pomocy społecznej, z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej,
- podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,

- rozwijanie pomocy w formie profesjonalnie prowadzonej pracy socjalnej, w tym w szczególności prowadzonej w oparciu o kontrakt socjalny oraz prowadzonej pod superwizją,
- zapewnianie dla dzieci i młodzieży gorącego posiłku we wszystkich szkołach funkcjonujących na terenie gminy a także osobom starszym i niepełnosprawnym,
- rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi,
- prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowywanie zatrudnienia do występujących potrzeb, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry,
- zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka, polegającego na oddzieleniu pracy socjalnej od postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń z pomocy społecznej oraz świadczenia usług społecznych, a także:
 - dalsza profesjonalizacja pracy socjalnej,
 - rozwijanie środowiskowej pracy socjalnej (metody organizowania społeczności lokalnej) związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,
 - podnoszenie jakości oferowanych usług społecznych,
 - dostosowywanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi,
 - monitorowanie oraz ewaluacja funkcjonowania jednostki oraz realizowanych przez nią celów.